

Károli Gáspár Református Egyetem
Hittudományi Kar

SZEMESZTERFÜZET

Szemináriumok

2023/2024. tanév

I. félév

Tartalom

HT BSVS253, HT ÉRTÉ421 - Hebrew Bible Reading: Beginner I	4
HT BSVS254, HT ÉRTÉ422 - Héber szövegolvasás: zsoltárok	4
HT BSVS255, HT ÉRTÉ423 - Az óizraeli teológiai tradíciók	5
HT BSVS256, HT ÉRTÉ424 - Bibliai héber szövegolvasás II.....	5
HT BSVS257, HT ÉRTÉ425 - Dániel könyvének magyarázata	6
HT BSVS258, HT ÉRTÉ426 - Teremtő beszéd - ószövetségi megközelítések.....	6
HT GSVS209, HT ÉRTÉ429 - Pasztorálpszichológiai szeminárium	7
HT ÉRTÉ427 - Zene és Teológia Frescobaldi: Fiori Musicali orgonaciklusában	8
HT ÉRTÉ428 - Hangszer (orgona/harmónium) (gyakorlati).....	8
HT RSVS208, HT ÉRTÉ430 - Napjaink meghatározó gondolkodói	9
HT RSVS209, HT ÉRTÉ431 - Egyháztörténeti források digitalizálása II.	10
HT ÉRTÉ432 - Ének készségfejlesztés 4.....	11
HT ÉRTÉ433 - Ének készségfejlesztés 5.....	11
HT ÉRTÉ434 - Kamarakórus – Heinrich Schütz: Historia de Geburt Jesu Christi	12
HT ÉRTÉ400 - Társas ének 1.	12
HT ÉRTÉ416 - Társas ének 2.	13
HT RSVS210, HT ÉRTÉ435 – Kortársunk, Ágoston.....	13
HT GSVS210, HT ÉRTÉ436 - Okok és megoldások a fiatalok lemorzsolódására az Egyházban	15
HT GSVS211, HT ÉRTÉ437 - Boross Géza prédikációinak digitalizálása.....	16
HT GSVS212, HT ÉRTÉ438 - Egyházunk akadálymentesítése.....	16
HT GSVS213, HT ÉRTÉ439 - Önismeret a Katarzisz Komplex Művészetterápia módszerével	18
HT GSVS214, HT ÉRTÉ440 - Retorika a gyakorlatban	18
HT GSVS215, HT ÉRTÉ441 - Tillich prédikációs logikája.....	19
HT RSVS211, HT ÉRTÉ442 - Dogmatika olvasószeminárium	20
HT BSVS529, HT ÉRTÉ443 - Bepillantás az ökumenikus bibliafordítás műhelyébe – Péter első levele	21
HT BSVS259, HT ÉRTÉ444 - Bevezetés a Holt-tengeri tekercsekhez.....	22
HT BSVS260, HT ÉRTÉ445 - Kórah Fiainak Zsoltárai (Zsolt 42-49, 84-85, 87-88).....	23
HT BSVS261, HT ÉRTÉ446 - Bölcsességirodalom az Ókori Izraelben: A Példabeszédek Könyve	25
HT BSVS262 - Újszövetségi exegetikai dolgozat készítése	26
HT LSVL016 – Angol egyházi szaknyelv 2.	27
HT LSVL033 – Angol egyházi szaknyelv 4.	28
HT LSVL026 – Német egyházi szaknyelv 2.....	29
HT LSVL028 – Német egyházi szaknyelv 4.....	30

HT BSVS263, HT ÉRTÉ447 - EXEGETICAL BASES: ETHICS IN A TECHNICAL SOCIETY	32
HT BSVS264, HT ÉRTÉ448 - EXEGETICAL BASES: BIBLICAL FOUNDATIONS OF YOUTH MINISTRY	33
HT BSVS265, HT ÉRTÉ449 - YOUTH MINISTRY IN CHRISTIAN EDUCATION.....	34
HT BSVS266, HT ÉRTÉ450 - ETHICS IN AN AGE OF TECHNOLOGY AND ECOLOGICAL CRISIS	35
HT GYKG023 - Gyülekezetépítési blokk	35
A lelkészképzés 7-dik szemeszterének összefoglaló táblázata	38
Hittanoktatási blokk – 2023. szeptember 18-22.....	42
Missziói gyakorlat - 2023. november 20-24.	44

HT BSVS253, HT ÉRTÉ421 - Hebrew Bible Reading: Beginner I

Tantárgy felelőse: Dr. hab. Egeresi László S.	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: héber 1 vagy/or: similar basic Hebrew course at a theological seminary or faculty	
Tantárgy előadója: Dr. hab. Egeresi László S.				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 4 kr	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Ajánlott félév: őszi	Értékelés módja: gyak-i jegy
Oktatás nyelve: English	Típusa: KV/SZV		Értékelés módszere:	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Reading easy narrativ text from the Hebrew Bible to get reading skills, using dictionaries etc.				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Reading easy narrativ text from the Hebrew Bible, with the help of English-Hebrew dictionaries and special word-lists. There are some available special textbooks for this purpose.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Visiting the course: 50 %, active work during the course: 50 %				
Kötelező irodalom:				
Hebrew Bible (Biblia Hebraica Stuttgartensia), dictionaries: HALOT (pdf format also available)				

HT BSVS254, HT ÉRTÉ422 - Héber szövegolvasás: zsoltárok

Tantárgy felelőse: Dr. hab. Egeresi László S.	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: héber 1	
Tantárgy előadója: Dr. hab. Egeresi László S.				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2 kr.	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Ajánlott félév: őszi	Értékelés módja: gyak-i jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV		Értékelés módszere:	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
a héber olvasás gyakorlása, továbbá alapszintű tájékozódás a zsoltárok könyvében (felépítés, műfajok, nyelvezet)				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Szótárhasználat elsajátítása, speciális grammatikai listák ismerete és használata.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
óralátogatás: 50 %, órai munka: 50 %				
Kötelező irodalom:				
Biblia Hebraica Stuttgartensia				
Ajánlott irodalom:				
Egeresi L.S.: Biblia héber – magyar szótár				

HT BSVS255, HT ÉRTÉ423 - Az óizraeli teológiai tradíciók

Tantárgy felelőse: Dr. Karasszon István	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Dr. Karasszon István Órarendi beosztás: megbeszélés szerint	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
<p>G. von Rad korszakos munkája után általánosan elfogadott nézetté vált, hogy az izraeli vallásos tradíciók fölvázolásával gyakorlatilag az ószövetségi teológia egészét fedhetjük le. Ajánlott von Rad teológiájának átolvasása, de könyvem (Az Ószövetség teológiai üzenete) IV. és V. fejezete is ebben a szellemben keletkezett.</p> <p>A jelöltnek a módszerek megtanulása után (amit bevezető előadások mutatnak be) választania kell egyet az ószövetségi tradíciók közül, s annak panorámáját kell fölvázolja, újszövetségi kitekintéssel. Cél az, hogy a prédikációra készüléskor hasonlóképpen intertextuális kitekintéssel tudjon dolgozni a lelkész.</p>				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Órákon aktív részvétel, gyakorlati jegy.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
írásbeli házi dolgozat				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
Megbeszélés szerint az egyes témákhoz				

HT BSVS256, HT ÉRTÉ424 - Bibliai héber szövegolvasás II.

Tantárgy felelőse: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere:
<i>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</i>				
A szeminárium célja a segítségnyújtás a héber biblia szöveg olvasásához, a héber nyelv tanulásához, valamint a memoriterek gyakorlásához.				
<i>A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</i>				
A szeminárium alatt lehetőség nyílik a héber nyelv gyakorlására, átismétlésére, a számon kért memoriterek olvasására, tanulására. A résztvevő hallgatók egyéni igényeihez alakítva kerül kidolgozásra a szeminárium programja. A kurzust a Bibliai héber szövegolvasás I. szeminárium folytatásaként hirdetjük meg.				
<i>Évközi tanulmányi követelmények:</i>				
Az órákon való aktív részvétel.				
Órarendi beosztás: megbeszélés szerint.				
<i>Kötelező irodalom:</i>				
Egeresi László Sándor: <i>A bibliai héber nyelv tankönyve</i> , Budapest, 2015 Biblia Hebraica Stuttgartensia, Kittel, R., 5. Auflage, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1997				
<i>Ajánlott irodalom:</i>				

Megbeszélés szerint.

HT BSVS257, HT ÉRTÉ425 - Dániel könyvének magyarázata

Tantárgy felelőse: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: Héber nyelvi szigorlat	
Tantárgy előadója: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24 I. félév	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: Kollokvium
			Ajánlott félév: őszi	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Dániel könyvének exegetikai problémáival foglalkozik a gyakorlati jellegű írásmagyarázat.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A bibliai arám nyelvet megismerve, a hallgató konkrétan be is gyakorolja azt, egy kiválasztott rész olvasásával és fordításával. Egyrészt az apokaliptikus irodalom, másrészt pedig a késő fogság utáni kor teológiájának megértését remélhetjük a magyarázatoktól. Javasolt olyan hallgató jelentkezése az előadásokra, aki már héber nyelvi exegézisben jártas.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órákon való aktív részvétel.

Órarendi beosztás: megbeszélés szerint.

Kötelező irodalom:

Jubileumi kommentár (1995).

Ajánlott irodalom:

Klasszikus kommentáriródalom, melyből kiemelkedik N. W. Porteous (1962), L. F. Hartmann/A. A. DiLella (1978), J.-C. Lebram (1984), J. J. Collins (1993), K. Koch (2005) magyarázata. Az egyes tanulmányok bőségéből kiemelve R. G. Kratz, *Translatio Imperii*, WMANT 63, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1991 könyvét, ill. a J. J. Collins és P. W. Flint által szerkesztett kötetet: *The Book of Daniel*, I–II, VTS 83, Leiden/Boston/Köln: Brill, 2001.

HT BSVS258, HT ÉRTÉ426 - Teremtő beszéd - ószövetségi megközelítések

Tantárgy felelőse: Dr. Kovács Enikő Hajnalka	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Kriszt László színész-rendező	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: őszi	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célja az élő beszéd magas fokú művelése ószövetségi összefüggések alapján, az ószövetségi beszéd történeti és irodalmi áttekintése, a beszéd alapú kommunikáció megközelítése. A képzés célja olyan korszerű elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, mellyel magasabb szintű, minőségi kommunikáció tudás birtokába juthatnak el a hallgatók.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az Ószövetségben Isten teremtő szóban fejezte ki akaratát. A Biblia az Isten által, a semmiből való teremtéssel kezdődik. Isten nem írásban nyilvánította ki akaratát, nem tényként kezeli teremtő

tevékenységét, hanem élő, teremtő szóban. A beszéd sokkal több, mint információközlés, hiszen a beszéd teremtő erővel bír. Isten és az ember közti kapcsolat is a beszédre épül. A beszéd formai és tartalmi jelentése központi szerepet foglal el az Ószövetségben, mint „közvetítő” eszköz. A beszéd művelése és helyes használata a lelki munka minden ágát érinti. A beszéd fejleszti az önkifejezést, hatékonyabbá teszi Isten szavának közvetítését.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órákon való aktív részvétel.

Órarendi beosztás: megbeszélés szerint.

Kötelező irodalom:

Megbeszélés szerint.

Ajánlott irodalom:

Megbeszélés szerint.

HT GSVS209, HT ÉRTÉ429 - Pasztorálpszichológiai szeminárium				
Tantárgy felelőse: Fodorné Dr. Ablonczy Margit	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: Elköteleződést igényel 3x10 órára, mert pénteki napokon kerül sorra, s mindhárom alkalommal részt kell venni.	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Thománé Szikora Anita Erzsébet				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2 kr.	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Ajánlott félév: ősz	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV/KV			Értékelés módszere: egy 5 oldalas beszámoló írása
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<p>A szeminárium harmadévtől választható.</p> <p>A szemináriumon legalább 6 de legfeljebb 10 fő vehet részt.</p> <p>A szeminárium zárása egy 5 oldalas beszámoló írása: 1) egy ajánlott könyv feldolgozása; 2) egy lelkipásztori beszélgetés feldolgozása a megadott szempontok alapján; 3) saját gyászfeldolgozás naplóként, önreflexióval.</p> <p>A tematika mély átgondolást kíván,</p> <ol style="list-style-type: none"> Halál, és feltámadás / Hitvallásunk Gyászolók a Bibliában A gyász fázisai Temetési megbeszélés <ul style="list-style-type: none"> -Kommunikáció a gyászolókkal -Lelkipásztori kompetenciák Temetés/Vigasztaló istentisztelet Egyéni lelkipásztori Csoportos lelkipásztori/gyászfeldolgozó csoport <ul style="list-style-type: none"> -Tematika -Gyakorlatok elsajátítása Perinatális gyász Öngyilkosság miatt hátrahagyottak gyásza 				

10. Nem keresztyének gyászcsoportha, integrálás a gyülekezetbe

HT ÉRTÉ427 - Zene és Teológia Frescobaldi: Fiori Musicali orgonaciklusában

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Dosek Domokos	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: Megajánlott jegy jelenlét szerint
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: Egyházzene és liturgia kapcsolatának megismerése egy átfogó zenei cikluson belül. csoportos óra keretei között				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> Frescobaldi születésének és halálának is kerek évfordulója révén (440/380) életrajza mellett a művészetének előzményét és hatásait néznénk meg Korának orgonáját ismerjük meg (tervezett tanulmányi kirándulással az Farkasréti vagy a Szári orgonához) A félév során fő művét, a Fiori Musicalit néznénk meg mint a korabeli liturgiát teljesen kiszolgáló kötetet annak 3 orgonamiséjével A három orgonamisé a káponlában 3 évközi ismertető koncerten bemutatnánk (igény szerint hallgatói közreműködéssel).				
Évközi tanulmányi követelmények: Órákon aktív részvétel				
Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok és ajánlott irodalom: <ul style="list-style-type: none"> imslp.org (kottás zenehallgatás) IMSLP213599-WIMA.1448-Fiori_musicali.pdf				

HT ÉRTÉ428 - Hangszer (orgona/harmónium) (gyakorlati)

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: 15	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Dosek Domokos	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: A hallgató aktuális tudásszintjén
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja: Egyházunk gyakorlatának megfelelő énekkísérési készségek elsajátítása a hallgató jelenlegi tudásszintje szerint egyéni órákon , illetve improvizáció és repertoár játszása a hallgató kívánsága szerinti arányban				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák: A gyülekezeti énekkíséret gyakorlatának elsajátítása, az ehhez tartozó zeneelmélet megismerése, gyakorlati alkalmazása, mely saját harmonizációban csúcsosodhat ki. A tanulmányok célját, kifizetését a				

hallgató aktuális tudásszintjének figyelembevételével határozom meg egyéni elbírálás szerint. A kurzusnak célja lehet továbbá a be- és kivonulási darabok repertoárjának elsajátítása.

Évközi tanulmányi követelmények:

Hallgatónként eltérő, esetleg kántorizálás az áhítatokon

Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok és ajánlott irodalom:

Beharka Pál: Gyülekezeti harmóniumjáték

Korálkönyv 1959.

Genfi zsoltárok harmonizálása és Bach koráljai

(A harmonizációt saját jegyzetből kívánom tanítani)

Legfontosabb tanulmányi segédeszköz az emberi fül és a kísérletező attitűd

HT RSVS208, HT ÉRTÉ430 - Napjaink meghatározó gondolkodói

Tantárgy felelőse: Dr. habil. Lányi Gábor	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek: --	
Tantárgy előadói: Dr. habil. Lányi Gábor Dr. Czentnár Simon				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2 kredit	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Ajánlott félév: ősz	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: írásbeli beadandó

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

Francis Fukuyama, Yuval N. Harari, Jordan B. Peterson vagy Rod Dreher nevét sokszor halljuk napjainkban, megszólalásaikat gyakran olvassuk interjúkban és halljuk podcastokban. A sokszor sztárként ünnepezt történészek, filozófusok, pszichológusok véleménye nagy mértékben meghatározza korunk társadalmi párbeszédét. A populáris szinten (és az időnként ellentmondásos megnyilvánulásokon) túl érdemes megismerni ezen gondolkodók tudományosan elismert munkásságát is, és arról református keresztyén szempontból, bibliai és teológiai szűrőn keresztül kritikai reflexiót alkotni.

A szeminárium célja, hogy felkészítse a jövőbeli lelkészeket, vallásánárokat a közéleti párbeszédben való tájékozódásra, valamint arra, hogy a Szentírás alapján állva és teológiai tudományos háttérrel felvértezve adjanak kritikai választ a társadalmi párbeszédben felvetődő kérdésekre.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Kezdő, orientációs alkalmunkon az oktatók röviden bemutatják a kiválasztható köteteket. Szintén az orientációs alkalmon kerül sor a tantárgy programjának, a hallgatók által választott kötetek sorrendjének megbeszélésére. Annak érdekében, hogy a hallgatóknak legyen ideje a kiválasztott kötet elolvasására az orientáció utáni első két alkalmat az előadók tartják.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Aktív részvétel az órákon
- Egy kiválasztott mű elolvasása (természetesen ajánlott a félév során elemzett könyvekből annyit elolvasni, amennyit lehetséges)
- Prezentáció és diskuszióvezetés a kiválasztott mű alapján
- 6-8 oldalas írott reflexió elkészítése a kiválasztott mű alapján

Kötelező irodalom:

- Allison, Graham: *Destined for War: Can America and China Escape Thucydides's Trap?*, Boston, Houghton Mifflin Harcourt, 2017.
- Debord, Guy: *A spektákulum társadalma*, Budapest, Open Books, 2022.
- Dreher, Rod: *Szent Benedek válaszüjtán*, Budapest, Osiris Kiadó, 2021.

- Frankopan, Peter: *Selyemutak – egy új világtörténet*, Budapest, Park Kiadó, 2022.
- Fukuyama, Francis: *A történelem vége és az utolsó ember*, Budapest, Európa Könyvkiadó, 2022.
- Gladwell, Malcolm: *Kivételesek - A siker másik oldala*, Budapest, HVG Könyvek, 2009.
- Goodhart, David: *Úton hazafelé – A populista lázadás és politika jövője*, Századvég Kiadó, 2019.
- Han, Byung-Chul: *A kiégés társadalma*, Budapest, Typotex Kiadó, 2019.
- Han, Byung-Chul: *A transzparencia társadalma*, Budapest, Ráció Kiadó, 2020.
- Han, Byung-Chul: *Csillapító társadalom - A fájdalom ma*, Budapest, Typotex Kiadó, 2021.
- Harari, Yuval Noah: *Sapiens – Az emberiség rövid története*, Budapest, Animus Kiadó, 2015.
- Huntington, Samuel P.: *A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása*, Budapest, Európa Könyvkiadó, 2019.
- Krasztev, Ivan – Holmes, Stephen: *A fény kialszik - A liberális demokrácia válságáról*, Budapest, Park Kiadó, 2021.
- Le Bon, Gustave: *A tömegek lélektana*, Budapest, Kárpátia Stúdió, 2022.
- Marshall, Tim: *A földrajz fogságában - Tíz térkép, amely mindent elmond arról, amit tudni érdemes a globális politikai folyamatokról*, Budapest, Park Kiadó, 2022.
- Murray, Douglas: *Háború a Nyugat ellen*, Budapest, Alexandra Kiadó, 2022.
- Peterson, Jordan B.: *12 szabály az élethez*, Budapest, 21. Század Kiadó, 2018.
- Pinker, Steven: *Az erőszak alkonya: Hogyan szelídült meg az emberiség*, Budapest, Typotex Kiadó, 2018.
- Popper, Karl: *A nyitott társadalom és ellenségei*, Budapest, Balassi Kiadó, 2001.
- Scruton, Roger: *Hogyan legyünk konzervatívok*, Budapest, Osiris Kiadó, 2023.
- Scruton, Roger: *Mi a konzervativizmus?*, Budapest, Osiris Kiadó, 2021.
- Soh, Debra: *A gender vége - Nemek és identitások mítoszai társadalmunkban, valamint leleplezésük*, Budapest, Századvég Kiadó, 2022.
- Stark, Rodney: *Hamis tanúk – Évszázadok katolikusellenes mítoszainak cáfolata*, Budapest, MCC Press, 2023.
- Weber, Max: *A protestáns etika és a kapitalizmus szelleme*, Budapest, L'Harmattan Kiadó, 2020.

HT RSVS209, HT ÉRTÉ431 - Egyháztörténeti források digitalizálása II.

Tantárgy felelőse: Földváryné dr. Kiss Réka	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. mintatanterv	
Tantárgy előadója: Dr. Lányi Gábor János	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/2024/I	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: lásd követelmények

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A szeminárium célkitűzése ebben a félévben református közgyűjteményeinkben (Ráday Levéltár, Magyarországi Református Egyház Zsinatának Levéltára) található 19. század végi és 20. századi fotók digitalizálása egy későbbi nyilvános, internetes fotótár számára.

A résztvevők online formában tartják egymással a kapcsolatot, a vezető ajánlására így történik meg a feldolgozandó források kiválasztása. A résztvevő elsajátíthatja a fényképes forrás digitalizálásának szempontjait, digitális jegyzéket készít a digitalizált anyaghoz. Betekintést nyer a 19-20. század eddig nem nyilvános református egyházi életének, vezetőinek világába.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Konzultációs alkalmak egyedi megbeszélés alapján.

Évközi tanulmányi követelmények:

A szemináriumvezető által ajánlott dokumentumok digitalizálása, a digitalizált változatnak az eredetivel való egybevetése, jegyzék készítése

HT ÉRTÉ432 - Ének készségfejlesztés 4.

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: egyéni megbeszélés szerint			Ajánlott félév:	Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzuson részt vevő hallgatók vokális készségeinek fejlesztése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az egyéni foglalkozások során a hallgatók személyre szabott tananyaggal és módszerekkel gyakorolhatják a tiszta intonációt, és válhatnak ezáltal magabiztosabbá az éneklésben.

Évközi tanulmányi követelmények:

Aktív részvétel az órákon, a gyakorolt énekek szövegének ismerete.

HT ÉRTÉ433 - Ének készségfejlesztés 5.

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: egyéni megbeszélés szerint			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzuson részt vevő hallgatók vokális készségeinek fejlesztése, nehezebb graduáltételek és a korábbiak szólóénekrepertoár megismerése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A már biztosan éneklő hallgatók tovább fejleszthetik tudásukat a 17. századi egy és kétszólamú egyházi koncertek (H. Schütz, J. H. Schein, G. Cima, L. Viadana művei) valamint kantikum antifónák, introitusok, prózák és nehezebb himnuszok éneklésével.

Évközi tanulmányi követelmények:

Aktív részvétel az órákon.

HT ÉRTÉ434 - Kamarakórus – Heinrich Schütz: Historia de Geburt Jesu Christi

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2 kredit	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter	Tárgy besorolása: SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: kedd 17:00 vagy közös megbeszélés alapján más időpont			Ajánlott félév: őszi	Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Heinrich Schütz Historia der Geburt Jesu Christi c. művének elsajátítása és előadása, könnyebb homofón, gyülekezetben is jól használható tételek megismerése.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A félév során a hallgatók megismerhetik Heinrich Schütz karácsonyi oratóriumát és vendégművészek közreműködésével be is mutathatják a művet közösen megbeszélte időpontokban. A nagyszabású zenemű mellett a kamarakórus repertoárjában szerepelnek homofón genfi zsoltár és korál feldolgozások, amelyek fejlesztik az énekesek kottaolvasási készségét, alkalmasak a Kar és Egyetem rendezvényein való előadásra, valamint a gyülekezeti gyakorlatban is használható útravalót ad a hallgatók kezébe.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Az órákon való aktív részvétel.				

HT ÉRTÉ400 - Társas ének 1.

Tantárgy felelőse: Dr. Papp Anette	Féléves óraszám: N:30	Órarendi beosztás: Egyéni megbeszélés szerint	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit:	Meghirdetés féléve:	Ajánlott félév:	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV	2023/24/I.	őszi	Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzuson részt vevő hallgatók vokális készségeinek fejlesztése.				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A kurzusra a hallgatók párban jelentkezhetnek, a félév során készségeiknek megfelelő kétszólamú korálfeldolgozásokat és kis egyházi koncerteket, kánonokat tanulnak.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Aktív részvétel az órákon, az énekelt anyag gyakorlása.				

HT ÉRTÉ416 - Társas ének 2.

Tantárgy felelőse:	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: Egyéni megbeszélés szerint	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Göbölösné Gaál Eszter				
Előadók fogadóórái:	Kredit:	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Ajánlott félév: ősz	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: SZV			Értékelés módszere: Házi hangverseny a félév végén
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A kurzuson részt vevő hallgatók vokális készségeinek fejlesztése.				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A kurzusra a hallgatók párban jelentkezhetnek, a félév során készségeiknek megfelelő kétszólamú korálfeldolgozásokat és kis egyházi koncerteket, kánonokat tanulnak.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Aktív részvétel az órákon, az énekelt anyag gyakorlása.				

HT RSVS210, HT ÉRTÉ435 – Kortársunk, Ágoston

Tantárgy felelőse: Kendeffy Gábor	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Kendeffy Gábor	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: gyakorlati jegy.
Az óra időpontja: kedd 16.00.			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: az órai munka értékelése; referátum félév végi teszt;
A tantárgy szakmai tartalma, elsajátításának célja:				
A kurzuson az órákra elolvasott rövid magyar nyelvű szövegrészeket vitatunk meg Ágostontól. Az egyháztanítónak elsősorban azokkal a tanításaival foglalkozunk, amelyek nem csak a későbbi korok teológusait és filozófusait inspirálták, hanem a kortárs teológia és filozófia problémáinak átgondolásához is kiindulópontul szolgálhatnak. A szeminárium elsődleges célja érzékeltetni, hogy Ágoston, sőt általában az egyházatyák gondolatainak ismerete napjainkban is elengedhetetlen a teológia műveléséhez, és nagyban hozzásegít ahhoz is, hogy megőrizzük hitünk elevenségét és – ami látszólag az előbbinek ellentmond – reflektáltságát. A kurzus általánosabb célkitűzése pedig az, hogy a résztvevők gyakorlatot szerezzenek filozófiai és elméleti teológiai gondolatmenetek pontos követésében, elemzésében.				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Tematika				
1 Tematika				
1. Filozófiatörténeti és patrisztikus előzmények. <u>Irodalom:</u> Aurelius Augustinus, Vallomások (ford. Városi István), Budapest, 1982, 190-205. (7. könyv, 7-18, fej.) AugustinusVallomasok (uni-miskolc.hu)				
2. A szónok, a tanító, a püspök és a közéleti ember. <u>Irodalom:</u> Possidius, „Szent Ágoston élete”, 1-5; 9-13; 18-19 in: <i>A III–IV. század szentjei</i> , Budapest, Jel Kiadó, 1999.				

3. **Hít és tudás; hitetisztemológia.** Irodalom: Aurelius Augustinus, Vallomások, (ford. Városi István), Budapest, 1982, 133-155. (5. könyv, 7-6. k. 5. feje.) [AugustinusVallomasok \(uni-miskolc.hu\)](http://AugustinusVallomasok.uni-miskolc.hu) Referátumtéma: Ágoston: „A rendről”, 2. könyv, in: SZ. Á.: *A boldog életről; A rendről; A türelemről*, Budapest, Jel kiadó, 2019.
4. **Akarat és bűn.** Irodalom: Aurelius Augustinus, Vallomások, (ford. Városi István), Budapest, 1982, 62-70. (2. könyv. 4-9. feje.); 230-243 (8.k. 8-12. feje.) Referátumtéma: Szent Ágoston, A szabad akaratról I. k. in: SZ. Á., *A boldog életről; A szabad akaratról*, Budapest, Európa kiadó, 1997, 45-81. Szabad akarat I. k.;
5. **Kegyelem.** Irodalom: Szent Ágoston: „A szentek eleve elrendeléséről” 1.1-8.16. in: *Szent Ágoston a kegyelemről és az eleve elrendelésről*, Budapest: L’Harmattan, 2015, 173-188. Referátumtéma: Szent Ágoston: A természetről és a kegyelemről, in: Szent Ágoston a kegyelemről és az eleve elrendelésről, Budapest, L’Harmattan, 2015, 113-171., vagy: „A feddésről és a kegyelemről”; in: Szent Ágoston a kegyelemről és az eleve elrendelésről, Budapest, L’Harmattan, 2015, 71-112.
6. **Az idő.** Irodalom: Aurelius Augustinus, Vallomások, (ford. Városi István), Budapest, 1982, 358-377. 11. k., 14-28. feje. Referátumtéma: G. O’Daly, *Augustine’s Philosophy of Mind*, California Univerity Press, Berkeley, Los Angeles, 1987, 152-161. (ch. 6.)
7. **Istenszeretet és emberszeretet; spirituális kommunizmus.** Irodalom: Szent Ágoston: A keresztény tanításról 1. k. 1-9.f.; 22-33.f. in Aurelius Augustinus, *A keresztény tanításról*, Budapest, Kairosz, 2001, 39-48; 56-73. Referátumtéma: Szent Ágoston, „A szabad akaratról” 2. k.13-116. f. in: SZ. Á., *A boldog életről; A szabad akaratról*, Budapest, Európa kiadó, 1997, 85-113.
8. **Mi a tárgya az önszeretnek és az önmegtágadásnak, az önismeretnek és az önfelejtésnek, az önelvesztésnek és az Önmegtalálásnak? Az önmagasság kérdése.** Irodalom: 243. levél és 96. beszéd. (részletek, saját fordításomban) Referátumtéma: Aurelius Augustinus, Vallomások, (ford. Városi István), Budapest, 1982, 277-312 (10. könyv)
9. **A hazugság.** Irodalom: 28. levél, *A hazugságról, A hazugság ellen* (részletek, saját fordításomban). Referátumtéma: Th.D. Feehan, „Augustine on Lying and Deception”, *Augustinian Studies* 19(1988): 131-139.
10. **Szexualitás.** Irodalom: Szent Ágoston: *Az Isten városáról*, 14.16-27. feje. In: *Isten városáról*, Budapest, Kairosz, III. kötet (2006) Referátumtéma: Kendeffy Gábor: „Ágoston a szexualitásról és a házasságról” in: Bene L., Molnár P. (szerk.): *Krisztológia és antropológia. Tanulmányok Vidrányi Katalin emlékére* (megjelenés alatt).
11. **Állam, közösség, egyház.** Irodalom: Szent Ágoston, *Isten városáról*, Budapest, Kairosz, III. kötet (2006), 199-200 (14. k., 1.f.); 265-271 (15. k. 1-4. f.); IV. kötet (2009) 244-254 (19.k. 17-21. f.). Referátumtéma: Szent Ágoston, 93. levél, 1-10. f. in: Aurelius Augustinus, *Levelek a donatisták ellen* (kétnyelvű kiadás), Budapest, Szent István Társulat, 2022., 129-151. [augustinuspdf a.pdf \(mtak.hu\)](http://augustinuspdf.a.pdf(mtak.hu))
12. **Félévzáró teszt, hiányok pótlása**

Évközi tanulmányi követelmények:

Aktív részvétel az órán – a szövegek otthoni feldolgozása, maximum három hiányzás

Referátum – ez egy olyan, a tudományos cikkeknel és szakdolgozatoknál szokásos stílusban és formában elkészített 5-6 oldalas írásmű, amit a hallgató a témához kapcsolódó órán elő is ad 15-20 percben. A tárgya egy előzetesen megadott forrásrészlet vagy tanulmány (l. a fenti tematikában, mint „referátumtéma”). **Az írott verziót legkésőbb 10 nappal a kiselőadás előtt várom e-mailben**, hogy nekem legyen időm észrevételeket tenni, a hallgatónak pedig arra, hogy azok alapján átdolgozza a szöveget.

Félévzáró teszt – elsősorban a kötelező olvasmányok alapján.

Kötelező irodalom:

L. a Tematikában.

Ajánlott irodalom:

Peter Brown, *Szent Ágoston élete* (ford. Sággy Marianne), Budapest : Osiris, 2003.

Serge Lancel, *Szent Ágoston*, Budapest, Európa 2005.

Vanyó László, *Az ókeresztény egyház és irodalma*, Szent István társulat, 1982.

Heidl György, *Szent Ágoston megtérése*, Budapest, Kairosz, 2001.

Kendeffy Gábor, „Patrisztika”, in: Boros Gábor (szerk.) *Filozófia*, Akadémiai Kiadó, 2008., 254-308.

HT GSVS210, HT ÉRTÉ436 - Okok és megoldások a fiatalok lemorzsolódására az Egyházban

Tantárgy felelőse: Dr. Literáty Zoltán	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Ablonczy Áron	Tárgy besorolása: KV/SZV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: órai munka, prezentáció,
Az óra időpontja: csütörtök 15:45-17:00				

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tantárgy célja olyan fontos gyakorlati tudás fejlesztése, melyek szükségesek lesznek a fiatalok között való szolgálatban. A szeminárium végére a résztvevők ismerik és használják az ifjúsági munkában alapvető, releváns szemléleteket és módszereket, amik segítségével a legnagyobb kihívásokat legyőzhetik. Képesek lesznek ifjúság szakmailag komplexen gondolkodni intézményi, gyülekezeti valamint családi ifjúsági munka kapcsán.

Vendégelőadók, állandó kérdezési lehetőség, esettanulmányok, videók, riportok és projektfeladatok színesítik a készségek elsajátításának lehetőségét.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Egyházunkban több krízispont hatására a fiatalok lemorzsolódhatnak és a tapasztalat szerint többségük el is tűnik. Mik az okai ennek és mit tehetünk, hogy ezek a helyzetek ne krízisek, hanem a misszió lehetőségei lehessenek? Mi a felelőssége ebben maguknak a fiataloknak, és mi a gyülekezeteknek? Hogy volt ez a bibliai időkben? A szeminárium során ezekre a kérdésekre mutatunk válaszokat, indokokat és mélyebb ismereteket, kézzel fogható segítséget.

- Miért mennek más felekezetbe sokszor a fiataljaink és mit tehetünk ennek hatására?
- Hogyan változik az istenképe a mai fiatal generációnak és mire hív ez minket az igehirdetésekből?
- Milyen hatást érnek el az iskoláink és mit tehet ezügyben egy iskolalelkész?
- Mi történik a huszonéves krízis környékén, amikor még több fiatal hagyja el a gyülekezeteinket, mint a konfirmáció körül? Mit tehetünk a szülők felé és miben kell váltanunk, ha az ígét hirdetjük közöttük?
- Mit tehetünk azokért a fiatalokért, akik elköltöznek szülő helyükről és új lakhelyükön nem találnak gyülekezetet?
- Mit tehetünk a konfirmáció történelmi változásának idejében? Mi az oka a mostani csökkenésnek és mi a lehetősége a következő generáció lelkészeinek?
- Hova tűnik sok fiatal felnőtt és egyetemista a gyülekezetekből, miért, és milyen megoldások vannak erre szerte az országban?
- Hogyan végezhetünk missziót a szekuláris fiatalok felé?

Évközi tanulmányi követelmények:

A jegy megszerzéséhez szükség van projektfeladat készítésére, óraközi olvasásra és aktív órai részvételre.

Kötelező irodalom:

- T.Faix & M. Hofmann & T. Künkler: Miért nem hiszek már, Koinónia, 2020, Budapest
- Magyar Református Nevelés, 2017/4, *A Z generáció katechézise*
- Cameron Cole, Jon Nielson: Gospel centered youth ministry, The Gospel Coalition, Wheaton USA, Crossway, 2016
- Burns, Jim: Ifjúságépítők - Ifjúsági vezetők kézikönyve, Debrecen, Új Reménység Alapítvány, 2005.
- Fields, Doug: Az ifjúsági munka első két éve - Személyes és gyakorlati útmutató a helyes kezdéshez, Debrecen, Új Remény Alapítvány, 2009.

Ajánlott irodalom:

- Martin Saunders: Youh work from scratch – Monarch Books – Oxford, UK - 2013

- Fields, Doug: Céltudatos Ifjúsági szolgálat – Az IFI vezetés praktikái, alapjai - Debrecen, Új Remény Alapítvány, 2013
- Root, Andrew; Creasy Dean Kenda: The theological turn in youth ministry> Illinois, USA, IVP Books, 2011
- Tari Annamária: Z generáció, Budapest - Tericum Kiadó, 2011,
- Champbell, Ross: Dühöngő ifjak- Hogyan szelidíthetjük meg gyermekeink haragját? Budapest, Harmat, 2007.
- Kerekes Szabolcs: Mátrix közösség - Ahol a születő kor istenkeresői otthonra találnak, Budapest, Harmat, 2010.
- St. Clair, Barry: Vezetés - Ifjúsági munkások felkészítése a fiatalok lelki érettségének elősegítésére, Budapest, Primo Kiadó, 1992.
- Robbins, Duffy: Building a youth ministry that builds disciples – A small book about a big idea – Grand Rapids, Michigan, Zondervan, 2011
- (Szerk.): Siba Balázs, Szabóné László Lilla, Pángyánszky Ágnes: Együtt a hit útján – Gyülekezetpedagógiai kézikönyv, , Budapest, Kálvin Kiadó, 2019
- www.ifjusagepito.com/blog/
- www.youtube.com/ifjusagepitok

HT GSVS211, HT ÉRTÉ437 - Boross Géza prédikációinak digitalizálása

Tantárgy felelőse: Hős Csaba	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: szabadon egyeztetett	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Hős Csaba; Dobó Nagy Ágota				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023-2024 I. félév	Ajánlott félév: őszi	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere:
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Dr. Boross Géza a KRE HTK homiletika professzorának igehirdetői anyagának feldolgozása/digitalizálása. A beolvasott prédikációk helyesírási javítása az eredeti szöveg alapján. A félév során 25 prédikációt kell nyomdakészre javítani.				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
Dr. Boross Géza a KRE HTK homiletika professzora igehirdetői fogásainak elsajátítása.				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Otthon végzett munka. Személyes konzultáció az elvégzett munkák alapján.				

HT GSVS212, HT ÉRTÉ438 - Egyházunk akadálymentesítése

Tantárgy felelőse: Hős Csaba	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: szabadon egyeztetett	Előtanulmányi kötelezettségek: nincs	
Tantárgy előadója: Hős Csaba Járay Lóránd				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023-2024 I. félév	Ajánlott félév: őszi	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:
A református felsőoktatásban „Egyházunk akadálymentesítése” címmel indított programunk célja, hogy a fogyatékossgal élő emberekhez való viszonyuláshoz elengedhetetlen ismeretek átadásán túl a helyes segítségnyújtás lehetséges módjait is bemutassuk lelkészeink, egyháztagsaink
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:
<p>Tantárgyi tematika:</p> <p>A tárgy angol megnevezése: Equal opportunity in the Hungarian Reformed Church</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Általános bevezetés <i>Előadó: Ilyés Irén, iskolapszichológus Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskola Kolozsvár.</i> 2. A fogyatékossgáról való gondolkodás változása és annak következményei a hétköznapokban (paradigmák és modellek) <i>Előadó: Juhász Zsófia, gyógypedagógus, szociálpolitikus, az Immanuel Otthon és Iskola igazgatója</i> 3. A fogyatékos tanulók oktatásának jogi aspektusai <i>Előadó: dr. Ááry-Tamás Lajos oktatási jogok biztosa</i> 4. Bevezetés a siket emberek világába <i>Előadó: Szűcs Zoltánné, jelnyelvoktató</i> 5. MRSZ Siketmisszió szolgálati területei <i>Előadó: Járay Loránd, református lelkész, a Siketmisszió vezetője</i> 6. Hallássérült személyek lelkigondozása <i>Előadó: Pilis Dóra, a DRHE doktorandusza, jelnyelvi tolmács</i> 7. Inkluzív alkalmak az egyházban <i>Előadó: Kompán Julianna, jelnyelvi tolmács, református közösségszervező, református hittanoktató</i> 8. Vakmisszió: Bevezetés a vak emberek világába <i>Előadók: Durgonics Tamás, látássérült hittanoktató és Nográdiné Kovács Alexandra református lelkész, a Vakmisszió vezetője</i> 9. A vakmisszió szolgálatai <i>Előadók: Durgonics Tamás, látássérült hittanoktató és Nográdiné Kovács Alexandra református lelkész, a Vakmisszió vezetője</i> 10. Akadálymentes gyülekezet - elmélet <i>Előadó: Váradí Péter a Solti Református Egyházközség lelképásztora</i> 11. Akadálymentes gyülekezet - gyakorlat <i>Előadó: Váradí Péter a Solti Református Egyházközség lelképásztora</i> 12. Autizmussal élő személyek megismerése és lehetőségeik, nehézségeik az egyházban <i>Előadó: Guessoum Krisztina gyógypedagógus, Prizma EGYMI</i> 13. Összefoglalás <i>Előadók: házigazdák</i>
Évközi tanulmányi követelmények:
Beadandó dolgozat készítése az akadálymentes gyülekezet és akadálymentes hittanóra vázlat témájában
Kötelező irodalom:
<ul style="list-style-type: none"> • Fogyatékossgatudományi fogalomtár (szerk. Könczei György) http://mek.oszk.hu/09400/09410/09410.pdf • A Taigetosztól az esélyegyenlőségig (szerk. Kálmán Zsófia - Könczei György) Ozirisz, Budapest, 1984 • A Református Pedagógiai Intézet tanulmányai: http://refpedi.hu/tanulm%C3%A1nyok-0
Ajánlott irodalom:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Groce, Nora Ellen: A siketek szigete, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány 2. Hofmann, Gert: Vak vezet világtalant, Európa, Budapest, 1989 3. Illyés, Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek, ELTE-BGGYFK, 2000 4. Kálmán, Zsófia: Bánatkő Bliss Alapítvány, 1993 5. Marshall, Peter: Tombol a hold, Kriterion, Bukarest, 1975 6. Sacks, Oliver: Hangokat látok. Utazás a siketek világába. Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, 2005 7. Tucker, Bonnie Poritas: A csend hangjai, Bastei Budapest Kiadói Kft., 2002 8. Vasák Iván: A világ siket szemmel, Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, 2005 9. Wells, H.G.: A vakok országa, Európa, 1969 <p>Zemlényi, Zoltán: Hoppárézimi! Kitiltottak, ZZ Company Co. Inc., 2013</p>

HT GSVS213, HT ÉRTÉ439 - Önismeret a Katarzisz Komplex Művészetterápia módszerével

Tantárgy felelőse: Hős Csaba	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: Péntek: 9:45-11:30	Előtanulmányi kötelezettségek: NINCS	
Tantárgy előadója: Kun Ágnes Anna Hős Csaba				
Az óra időpontja: péntek 9:45-11:30	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023-24/I.	Ajánlott félév: őszi	Értékelés módja: Gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV		Értékelés módszere:	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
Önismeret az egészséges személyiség eléréséhez				
A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
A Komplex Művészetterápia módszerével sajátélményen keresztül, alkotások létrehozása és elemzése révén „rejtett” lélekrészekre való rálátás válik lehetővé, melyek egy kognitív terápia során többnyire nem hozzáférhetőek. Cél az egészségfejlesztés, és lelki egyensúly elősegítése. A katarzisz-élmény és az alkotói folyamat együtthatása lehetőséget teremt a reorganizációra, valamint az önismeret és tudatosodás fejlesztésére. A kurzus semmilyen művészi előképzettséget nem igényel!				
Évközi tanulmányi követelmények:				
Órákon való személyes részvétel , házi feladatok elkészítése				
Ajánlott irodalom:				
Bálint Sándor: Ünnepi kalendárium I-II. Jankovics Marcell: Jelkép-kalendárium Molnár V. József: Kalendárium Molnár V. József: Kerek Istenfája Görög mitológia				

HT GSVS214, HT ÉRTÉ440 - Retorika a gyakorlatban

Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Literáty Zoltán Berki Júlia				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Ajánlott félév: őszi	Előadók fogadóórái:
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV		Oktatás nyelve: magyar	
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A tantárgy gyakorlati segítséget kíván nyújtani a lelkészek, vallástanárok nyilvános beszédhez szükséges készségeik fejlesztéséhez.				

<p>A színpadi kiállítás mellett a hallgatók megtanulják a lámpaláz tüneteinek kezelését és egyéni retorikai célkitűzésihez kapnak segítséget. Cél, hogy a hallgatók magukon tapasztalják meg az elméleti ismeretek gyakorlati hasznosítását és eszközöket kapjanak a hiteles és célt érő beszéddel végzett szolgálathoz.</p>
<p>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. Készülés az előadói helyzetre 3. Légzéstechnika 4. A beszéd részei 5. Történetmesélés 6. A meggyőzés eszközei 7. Beszédműfajok 8. Nonverbális kommunikáció 9. A helyes felolvasás technikája (Hangadás, hangsúlyozás, hanglejtés, kiejtés, beszédtempó) 10. Prezentációtechnika, vizuális retorika 11. A rétor önismerete 12. Retorikai kihívások 1.: magánbeszélgetések retorikája, segítő helyzetek retorikája
<p>Évközi tanulmányi követelmények:</p> <p>Aktív részvétel, a hallgató vállalja, hogy a kurzus végén, (kurzustársaival) nyilvános előadást tart, szabadon választott témában, fejenként egy 8 perces beszéd keretében. Valamint el tudja érni, - retorikai eszköztárával, meggyőző képességével-, hogy legalább 5 fő eljöjjön meghallgatni az ő záró beszédét.</p>
<p>Kötelező irodalom:</p> <p>Kerekes Barnabás: Felkészülés a Kazinczy-versenyre (csak kiemelt részek) Garr Reynolds: Prezentáció</p>
<p>Ajánlott irodalom:</p> <p>Montágh Imre: Tiszta beszéd Illés Györgyi: Színpadi beszéd Thoroczkay Miklósné: Beszédtechnikai gyakorolókönyv</p>

<h2 style="color: #4F81BD;">HT GSVS215, HT ÉRTÉ441 - Tillich prédikációs logikája</h2>				
<p>Tantárgy felelőse: Literáty Zoltán</p>	<p>Féléves óraszám: 30</p>	<p>Órarendi beosztás: 1. konzultációs időpont: szeptember 14. csütörtök 14:00-tól</p>	<p>Előtanulmányi kötelezettségek: nincs</p>	
<p>Tantárgy előadója: Márkus Máté</p>			<p>Ajánlott félév: őszi</p>	<p>Értékelés módja: gyakorlati jegy</p>
<p>Előadók fogadóórái:</p>	<p>Kredit: 2</p>	<p>Meghirdetés féléve: 2023-2024 I. félév</p>		
<p>Oktatás nyelve: magyar</p>	<p>Típusa: SZV</p>			<p>Értékelés módszere:</p>
<p>A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:</p> <p>A szeminárium célja, hogy a félév végére a hallgatók Paul Tillich teológiai koncepcióját megismerve, alkalmazni tudják prédikációs gyakorlatuk során azt a hermeneutikát és teológiai logikát, amellyel Tillich prédikációit összeállította. Ennek megfelelően a szeminárium során a hallgatók megismerhetik Tillich vallásról alkotott koncepcióját, illetve azt a módot, ahogyan a szimbólumokat prédikátori gyakorlata során hallgatói felé közvetítette. A szeminárium segíti a hallgatókat abban, hogy Tillich-szerű prédikációk megírására is képessé válva, kialakíthassák saját, a 21. században is helytálló prédikátori logikájukat és retorikájukat.</p>				
<p>A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:</p>				

1. Paul Tillich élete
2. A szorongás fogalma
3. A szimbólumok
4. A hit fogalma
5. A szeretet fogalma
6. A kultúra és a vallás
7. Szimbólumelemzés
8. Komparatív prédikációelemzés
9. Prédikációelemzés
10. Prédikációelemzés
11. Gyakorlat
12. Gyakorlat

Évközi tanulmányi követelmények:

A hallgatóknak a félév során az alábbi feladatokban kell részt venniük:

1. Órai prédikációelemzés (10%);
2. Az AI felhasználásával Tillich-szerű prédikáció generálása, prédikációelemzése (30%);
3. Tillich-szerű prédikáció írása (30%);
4. *Kollokvium*, beszélgetés Paul Tillich teológiai koncepciójáról (30%).

Maximális hiányzás: 3 óra.

Kötelező irodalom:

- BROWN, D. Mackenzie, *Ultimate Concern, Tillich in Dialogue*, Harper & Row, Publishers, New York, 1965.
- TILlich, Paul, *Dynamics of Faith*, Harper & Row, Publishers, New York, 1957.
- TILlich, Paul, *The Eternal Now*, Charles Scribner's Sons, New York, 1963.
- TILlich, Paul, *The New Being*, Charles Scribner's Sons, New York, 1955.

HT RSVS211, HT ÉRTÉ442 - Dogmatika olvasószeminárium

Tantárgy felelőse: Dr. Szabó István	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Dr. László Emőke Dr. Szabó István				
Előadók fogadóórái:	Kredit: 2	Meghirdetés féléve:	Ajánlott félév:	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV	2023/24/1.	őszi	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja a klasszikus református dogmatika témaköreiben való további elmélyülés. A foglalkozások során G. van den Brink – C. van der Kooi holland szerzőpáros nemrég magyarul is megjelent „**Keresztyén dogmatika**” című könyvét tárgyaljuk közösen. Az elsődlegesen tankönyvnek készült mű rendkívül olvasmányos formában avatja be olvasóit a keresztyén hit titkába. Mindezt úgy, hogy egyszerre képviseli a konzervatív református teológia álláspontját, a tárgyalás során ennek ellenére sosem kerülve ki egy-egy témakör aktuális kérdéseit. A könyv pozitív fogadtatását jól jelzi, hogy rövid időn belül az angol fordítás mellett, 6 holland kiadást ért meg. A könyv előszavában Visky Béla méltán illeti a kötetet a következő jelzőkkel: biblikus, hitvallásos, objektív-tudományos, klasszikus és újszerű, református és ökumenikus.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A könyv 16 fejezetben tárgyalja a keresztyén hit témaköreit az emberi tapasztalat felől indulva a tulajdonképpeni teológiai kérdések irányába. Így a prolegomena tárgyalása után tér rá az istentan, a Szentháromságtan, teremtetstan, antropológia, krisztológia és szoteriológia témaköreire. Ezt követően pedig a Szentlélekről, az egyházzól, a megigazulásról és megszentelésről szóló fejezetek következnek, majd az eszkatológiával zárja a sort.

Évközi tanulmányi követelmények:

- A foglalkozásokon való aktív részvétel
- A kiadott szövegrészek folyamatos olvasása
- Egy választott fejezet bemutatása
- A szóbeli előadás témájának írásos összefoglalója

Kötelező irodalom:

- G. van den Brink – C. van der Kooi: Keresztyén dogmatika. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022

HT BSVS529, HT ÉRTÉ443 - Bepillantás az ökumenikus bibliafordítás műhelyébe – Péter első levele

Tantárgy felelőse: Dr. habil. Pecsuk Ottó	Féléves / óraszám: 30	Órarendi beosztás:	Előtanulmányi kötelezettségek:	
Tantárgy előadója: Dr. habil. Pecsuk Ottó				
Előadók fogadóórái: Megbeszélés szerint: opecsuk@yahoo.com	2 kredit	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Ajánlott félév: őszi	Előadók fogadóórái: Megbeszélés szerint: opecsuk@yahoo.com
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Oktatás nyelve: magyar

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A tárgy angol elnevezése: A Glimpse into the Workshop of the Ecumenical Bible Translation
Az ökumenikus bibliafordítás az első ilyen vállalkozás Magyarországon. A katolikus egyház és a Magyar Bibliatársulat szakemberei által készített fordítás a próba fordítás fázisában tart. Az Ószövetségből Ruth könyvét, az Újszövetségből Péter első levelét fordítjuk. A hallgatóknak lehetősége nyílik tanári vezetés mellett áttanulmányozni az elkészült 1Pt próba fordítás szövegét, összevetni az eredeti göröggel és a legfontosabb magyar, illetve idegen nyelvű referencia-fordításokkal.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A hallgatók egyéni kutatási eredményeiket, fordítási, teológiai és nyelvi észrevételeiket megosztják egymással az órán. Kialakulhat egy magabiztosabb eligazodási képesség a görög alapszövegben és a fordítások megoldásaiban, önálló ítéletalkotásra nyílik lehetőség, fejlesztjük az érvelési képességünket és megismerjük a bibliafordítások egzegézisben és homiletikában (igehirdetésre való felkészülésben) játszott szerepét, a legfontosabb fordításelméleti igazságokat és buktatókat.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az 1Pt szöveg feldolgozása egyéni felosztás alapján.
Az értékelés alapja az órai aktivitás (80%), a kiadott anyag feldolgozása és a félév végén beadott szemináriumi dolgozat, amely a féléves készülés jegyzetanyaga rendszerezve (20%).

Ajánlott irodalom:

- [M. J. Ramsey, 1 Peter. WBC. Thomas Nelson, 1988.](#)
- D. C. Arichea – E. A. Nida, *A Handbook on the First letter from Peter*, UBS, 1994.
- P. J. [Achtmeier, 1 Peter, Hermeneia, Fortress Press, 1996.](#)
- K. H. Jobes, *1 Peter*, BECNT, Baker Academic, 2005.
- P. Perkins, „1 Peter” in *1–2 Peter and Jude*, WC, Liturgical Press, 2022.
- R. A. [Reese, 1 Peter, NCBC, Cambridge University Press, 2022.](#)

▪ K. H. [Jobes, *1 Peter*, BECNT. Baker Academic, 2022².](#)
 Bibliafordítások: Károli21; RÚF 2014; SZIT-fordítás, Káldi NeoVulgata, Good News Bible, Gute Nachricht Bibel, New English Bible, New Living Bible: <https://abibliamindenkie.hu/>; <https://ebo.kre.hu/>,
<https://www.biblegateway.com/>

HT BSVS259, HT ÉRTÉ444 - Bevezetés a Holt-tengeri tekercsekhez

Tantárgy felelőse: Péntek Dániel Gábor	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: kedd 15:15-16:45	Előtanulmányi kötelezettségek: -	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor				
Előadók fogadóórái: megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Ajánlott félév: 1., 3., 5., 7., 9.	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: órai munka, írásbeli és szóbeli számonkérés

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja, egyrészt az, hogy bevezetést nyújtson a holt-tengeri tekercsek irodalomtörténetébe, illetve kultúrtörténeti háttérükbe, másrészt pedig az, hogy a hallgatók megismerkedjenek néhány irat tartalmával. A kurzus során követelmény az is, hogy a hallgatók hétről-hétre egyénileg elolvassák az oktató által kijelölt forrásszemelvényeket, illetve a kapcsolódó tankönyvfejezeteket, a kontaktórák során pedig az egyéni munkára építve fogjuk elemezni az egyes iratokat.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bevezetés: A qumráni közösség és a holt-tengeri tekercsek
2. „Bibliai” szövegek Qumránban
3. Parabiblikus művek Qumránban
4. Exegetikai irodalom Qumránban
5. Szabályzatok és halákhikus irodalom Qumránban
6. Naptári szövegek Qumránban
7. Liturgikus szövegek Qumránban
8. Nem-liturgikus költői szövegek Qumránban
9. Bölcsességi irodalmi szövegek Qumránban
10. „Történeti” szövegek Qumránban
11. Apokaliptikus és eszkatológikus szövegek Qumránban
12. Összegzés

Évközi tanulmányi követelmények:

1. a forrásszövegek és a szakirodalom otthoni olvasása
2. órai aktivitás
3. írásbeli vagy szóbeli teszt az órák elején

Kötelező irodalom:

- Fröhlich Ida (ford.): *A qumráni szövegek magyarul²*, Piliscsaba – Budapest: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar – Szent István Társulat, 2000.
- Xeravits Géza: *Könyvtár a pusztaban – Bevezetés a holt-tengeri tekercsek nem-bibliai irodalmába* (Deuterocanonica 3), Pápa – Budapest: Pápai Református Teológiai Akadémia – L’Harmattan, 2008.

Ajánlott irodalom:

- Abegg, Martin Jr. – Flint, Peter – Ulrich, Eugene: *The Dead Sea Scrolls Bible*, New York: HarperCollins, 1999.
- Collins, John J.: *The Dead Sea Scrolls: A Biography*, Princeton: Princeton University Press, 2013.

- Davies, Philip R. – Brooke, George J. – Callaway, Phillip: *The Complete World of the Dead Sea Scrolls*, London: Thames & Hudson, 2002.
- Flint, Peter W.: *The Dead Sea Scrolls*, Nashville: Abingdon Press, 2013.
- García Martínez, Florentino – Tigchelaar, Eibert J.C.: *The Dead Sea Scrolls – Study Edition*, Brill: Leiden – New York – Köln, 1999.
- Knibb, Michael A.: *The Qumran Community*, Cambridge: Cambridge University Press, 1987.
- Lim, Timothy H.: *The Dead Sea Scrolls – A Very Short Introduction*, Oxford: Oxford University Press, 2005 (2. kiadás: 2017).
- Lim, Timothy H. – Collins, John J. (szerk.): *The Oxford Handbook of the Dead Sea Scrolls*, Oxford: Oxford University Press, 2010.
- Schiffman, Lawrence H.: *Reclaiming the Dead Sea Scrolls*, Philadelphia: Jewish Publication Society, 1994.
- VanderKam, James: *The Dead Sea Scrolls Today*, Grand Rapids: Eerdmans, 1994.
- Vermes Géza: *A qumráni közösség és a holt-tengeri tekercsek története*, Budapest: Osiris, 2005.
- Vermes Géza: *The Complete Dead Sea Scrolls in English* (revised ed.), London: Penguin, 2004.

HT BSVS260, HT ÉRTÉ445 - Kórah Fiainak Zsoltárai (Zsolt 42-49, 84-85, 87-88)

Tantárgy felelőse: Péntek Dániel Gábor	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: szerda 15:15-16:45	Előtanulmányi kötelezettségek: -	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor				
Előadók fogadóórái: megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Ajánlott félév: 5., 7., 9., 11.	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: szemináriumi dolgozat, órai munka

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja egyrészt az, hogy a hallgatók a kijelölt zsoltárok szövegeivel való elmélyült foglalkozás során mélyebb ismereteket szerezzenek a Zsoltárok könyve kutatásának néhány fontos kérdésével és módszerével (pl. irodalom- és szövegtörténet, forma- és redakciókritika, stb.) kapcsolatban, másrészt pedig az, hogy mélyebben megismerjék az olvasandó zsoltárok kultúr- és vallástörténeti hátterét, teológiai mondanivalóját. A kurzus során néhány zsoltárt héber nyelven fogunk olvasni, így a kurzus lehetőséget nyújt a héber nyelvi ismeretek gyakorlati alkalmazására is.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. A zsoltár, mint műfaj
2. A Zsoltárok könyve, mint könyv
3. Bevezetés Kórah fiainak zsoltáraihoz
4. Műfajok a Zsoltárok könyvében: Áttekintés. Panaszénekek. Királyzsoltárok (Ajánlott szakirodalom: Klaus Seybold: *Introducing the Psalms*. London – New York: T & T Clark, 1990, 109-129.)
5. A Kórah-fiai zsoltárok redakciókritikai szempontból (Ajánlott szakirodalom: Erich Zenger: Zur redaktiongeschichtlichen Bedeutung der Korachpsalmen, in Klaus Seybold – Erich Zenger, Hrsg.: *Neue Wege der Psalmenforschung*, Freiburg: Herder, 1994, 175-198.)
6. Kórah fiainak zsoltárai, mint ünnepi liturgia? (Ajánlott szakirodalom: Michael D. Goulder: *The Psalms of the Sons of Korah*, Sheffield: JSOT Press, 1982, különösen 1-22., 239-252.)
7. Műfajok a Kórah zsoltárokban: Sion-énekek. Sion-teológia. Izrael és a népek kapcsolata a Kórah fiai zsoltárciklusban. (Ajánlott szakirodalom: Németh Áron: JHVH, Izrael és a népek Kórah fiainak Sion-énekeiben: Az ószövetségi univerzalizmus formálódása a 46., 48. és 87. zsoltárokban, *Collegium Doctorum: Magyar Református Teológia* 2016/1, 11-28.; Gunther Wanke: *Die Zionstheologie der Korachiten*, Berlin: Töpelmann, 1966.)

8. A beteg ember zoltárai (Ajánlott szakirodalom: Klaus Seybold: *Das Gebet des Kranken im Alten Testament. Untersuchungen zur Bestimmung und Zuordnung der Krankheits- und Heilungpsalmen*. Stuttgart: Kohlhammer, 1973, különösen 113-117., 165-185.)
9. A Zsolt 42-49.84-88 korpuszából válogatott zoltárok héber szövegének olvasása

Évközi tanulmányi követelmények:

1. órai aktivitás
2. legalább három zoltár héber szövegének otthoni olvasása
3. szemináriumi dolgozat készítése egy választott, az oktatóval egyeztetett témából (terjedelem: kb. 4-5 oldal)

Kötelező irodalom:

A kötelező irodalom egyéni érdeklődés szerint, a szemináriumi dolgozat választott témájának megfelelően, az oktatóval való egyeztetés alapján kerül kijelölésre.

Ajánlott irodalom:

- Ajánlott kommentárok: Peter C. Craigie (WBC Psalms 1-50), Marvin E. Tate (WBC Psalms 51-100), Mitchell Dahood (Anchor), Franz Delitzsch, Erhard Gerstenberger (FOTL), Hermann Gunkel, Frank Lothar Hossfeld – Erich Zenger (Hermeneia), Hans-Joachim Kraus (Biblischer Kommentar. Altes Testament)

További ajánlott irodalom:

- Cole, Robert L.: *The Shape and Message of Book III (Psalms 73-89)*, Sheffield: Sheffield Academic Press, 2000.
- Goulder, Michael D.: *The Psalms of the Sons of Korah*, Sheffield: JSOT Press, 1982.
- Gunkel, Hermann: *Die Psalmen*⁵, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1968.
- Mitchell, David C.: „God Will Redeem My Soul from Sheol” – The Psalms of the Sons of Korah, *JSOT* 30 (2006), 243-262.
- Mowinckel, Sigmund: *The Psalms in Israel's Worship* (trans. D.R. Ap-Thomas), Nashville: Abingdon Press, 1962.
- Németh Áron: JHVH, Izráel és a népek Kórah fiainak Sion-énekeiben: Az ószövetségi univerzalizmus formálódása a 46., 48. és 87. zoltárookban, *Collegium Doctorum: Magyar Református Teológia* 2016/1, 11-28.
- Schöckel, Luis Alonso: The Poetic Structure of Psalm 42-43, *JSOT* 1 (1976), 4-11.
- Seybold, Klaus: *Das Gebet des Kranken im Alten Testament. Untersuchungen zur Bestimmung und Zuordnung der Krankheits- und Heilungpsalmen*. Stuttgart: Kohlhammer, 1973.
- Seybold, Klaus: *Introducing the Psalms*. London – New York: T & T Clark, 1990.
- Spronk, Klaas: The Unsolved Riddle of the Structure of Psalm 49, in: Ludger Hiepel – Marie-Theres Wacker (szerk.): *Zwischen Zion und Zaphon. Studien im Gedenken an den Theologen Oswald Loretz (14.01.1928-12.04.2014)* (AOAT 438), Münster, Ugarit Verlag, 2016, 243-258.
- Wanke, Gunther: *Die Zionstheologie der Korachiten*, Berlin: Töpelmann, 1966.
- Zenger, Erich: Zur redaktionengeschichtlichen Bedeutung der Korachpsalmen, in Klaus Seybold – Erich Zenger, Hrsg.: *Neue Wege der Psalmenforschung*, Freiburg: Herder, 1994, 175-198.

HT BSVS261, HT ÉRTÉ446 - Bölcsességirodalom az Ókori Izraelben: A Példabeszédek Könyve

Tantárgy felelőse: Péntek Dániel Gábor	Féléves óraszám: 30	Órarendi beosztás: kedd 17:00-18:30	Előtanulmányi kötelezettségek: -	
Tantárgy előadója: Péntek Dániel Gábor				
Előadók fogadóórái: megbeszélés szerint	Kredit: 2	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Ajánlott félév: 5., 7., 9., 11.	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Oktatás nyelve: magyar	Típusa: KV/SZV			Értékelés módszere: órai munka, szóbeli számonkérés

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A kurzus célja egyrészt az, hogy megismertesse a hallgatókat az ókori közel-keleti bölcsességirodalommal, illetve elsősorban az ószövetségi bölcsességirodalmi szövegekkel, valamint az, hogy a Példabeszédek könyve válogatott szakaszainak maszoréta héber szövegét tanulmányozva benyomásokat szerezhessenek az ókori izraeli bölcsességi szövegek formai és tartalmi jellegzetességeivel kapcsolatban.

A tantárgy programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Bölcsességirodalom az ókori Közel-Keleten és a Bibliában
2. Bevezetés a Példabeszédek könyvéhez
3. Válogatott szemelvények olvasása a Példabeszédek könyvből:
Péld 1-2;
Péld 10-13;
Péld 24,23-34;
Péld 30,18-33;
Péld 31,10-31

Évközi tanulmányi követelmények:

1. a forrásszövegek otthoni és órai olvasása
2. órai aktivitás
3. az utolsó órán szóbeli vizsga a félév során olvasott héber nyelvű szövegekből

Kötelező irodalom:

A kötelező irodalom egyéni érdeklődés szerint, az oktatóval való egyeztetés alapján kerül kijelölésre.

Ajánlott irodalom:

- Dell, Katharine J.: *The Book of Proverbs in Social and Theological Context*, Cambridge – New York: Cambridge University Press, 2006.
- Fox, Michael V.: *Proverbs 1-9 – A New Translation with Commentary* (Anchor Bible 18A), Garden City: Doubleday, 2000.
- Fox, Michael V.: *Proverbs 10-31 – A New Translation with Introduction and Commentary* (Anchor Bible 18B), Garden City: Doubleday, 2000.
- Gammie, John G. – Perdue, Leo (szerk.): *The Sage in Israel and the Ancient Near East*, Winona Lake: Eisenbrauns, 1990.
- Luchsinger, Jürg: *Poetik der alttestamentlichen Spruchweisheit*, Stuttgart: Kohlhammer, 2010.
- Murphy, Roland E.: *Proverbs* (Word Biblical Commentary), Dallas: Word Books, 1998.
- Murphy, Roland E.: *The Tree of Life. An Exploration of Biblical Wisdom Literature*, Grand Rapids: Eerdmans, 1990.
- Perdue, Leo G.: *Proverbs*, Louisville: John Knox Press, 2000.
- Preuss, Horst-Dietrich: *Einführung in die alttestamentlich Weisheitsliteratur*, Stuttgart: Kohlhammer, 1987.
- von Rad, Gerhard: *Weisheit in Israel*, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1970.

- Whybray, R. Norman: *The Composition of the Book of Proverbs*, Sheffield: JSOTPress, 1994.

HT BSVS262 - Újszövetségi exegetikai dolgozat készítése

Tantárgy felelőse: Dr. Balla Péter	Féléves óraszám: 30	Kredit: 2	Előtanulmányi kötelezettség:	
Tantárgy előadója: Pataki András Dávid	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: magyar	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: 5.	Értékelés módszere:

A tantárgy szakmai tartalma, elsajátításának célja:

Az exegetikai kutatómunka lépései és egy újszövetségi írásmagyarázati témájú dolgozat elkészítésének főbb szempontjai.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

1. Újszövetségi textusok vizsgálata az írásmagyarázat hagyományos megközelítéseinek és kortárs kérdésfeltevéseinek alapján, azok módszereinek és eszközeinek felhasználásával.

- Vonatkozó szakirodalom felkutatása. Kommentárok, monográfiák, szakfolyóiratok áttekintése.
- Szövegkritikai szempontok, exegetikai szempontból figyelemre érdemes variánsok.
- A szakasz behatárolása és tagolása. Az irodalmi kontextus szerepe a textus megértésében.
- A textus nyelvi elemzése.
- Magyar nyelvű és más kortárs, illetve klasszikus fordítások összevetése.
- Formák és műfajok meghatározása.
- Történelmi és földrajzi keretek, régészeti ismeretek felhasználása a szöveg megértésében.
- Szociológiai és társadalomtörténeti szempontú elemzés.
- Hagománytörténet, forráskritika, más szövegekkel való kapcsolatok, intertextualitás; Ószövetség hatása.
- Narratív kritika.
- Retorikai kritika.
- A szövegben megjelenő teológiai kérdések.
- Írásmagyarázat a kánon összefüggésében.
- Hatástörténet.
- Kortárs ideológiai szempontú megközelítések értékelése: feminista és posztkolonialista kritika.

2. A kutatások eredményeinek írott formába öntése.

- Formai követelmények.
- A dolgozat szövegének tagolása.
- Saját fordítás készítése.
- Hivatkozások formái.
- Irodalomjegyzék készítése.

Évközi tanulmányi követelmények:

Minden hallgató az általa választott textus alapján önállóan dolgozik. Óráról órára rövid kutatási, illetve elemzési feladatok teljesítése. A választott szakaszhoz tartozó fontosabb szakirodalom összegyűjtése. A szöveg elemzése és a megismert irodalom alapján a választott textusról (vagy annak egy részéről) rövid exegetikai „dolgozat” írása (egy-másfél oldal).

Aktív órai részvétel.

Kötelező irodalom:

BALLA Péter: *Hogyan készítsünk exegézist? Hasznos tanácsok újszövetségi írásmagyarázat (exegézis) dolgozat készítéséhez.* <https://htk.kre.hu/images/balla-peter/Hogyan-keszitsunk-exegezist-hasznos-tanacsok-20230227.pdf>
 BALLA Péter: *Tudományos dolgozat készítése - formai tudnivalók, tanácsok.* <https://htk.kre.hu/images/balla-peter/Tudomanyos-dolgozat-keszítése-20230222.pdf>

Ajánlott irodalom:

Klaus BERGER: *Formen und Gattungen im Neuen Testament.* Tübingen – Basel: A. Francke, 2005.
 David Alan BLACK – David S. DOCKERY (eds.): *New Testament Criticism & Interpretation.* Grand Rapids, MI: Zondervan, 1991.

BOLYKI János: *Az újszövetségi írásmagyarázat elvei, módszerei és példái*. Budapest: Kálvin, 1998.

D. A. CARSON: *Exegetikai tévedések*. Budapest: Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, 2003.

David A. DESILVA: *An Introduction to the New Testament: Contexts, Methods and Ministry Formation*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press – Leicester: Apollos, 2004.

Martin EBNER – Bernhard HEININGER: *Exegese des Neuen Testaments: Ein Arbeitsbuch für Lehre und Praxis*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2018⁴.

Richard J. ERICKSON: *A Beginner's Guide to New Testament Exegesis: Taking the Fear out of Critical Method*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2005.

Gordon D. FEE: *New Testament Exegesis: A Handbook for Students and Pastors*. Louisville, KY: Westminster John Knox, 2002³.

Gordon D. FEE – Douglas STUART: *Kétélű kard: A Biblia olvasása és értelmezése*. Budapest: Harmat, 1996.

Michael J. GORMAN: *Elements of Biblical Exegesis: A Basic Guide for Students and Ministers*. Peabody, MA: Hendrickson, 2001.

Joel B. GREEN (ed.): *Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation*. Grand Rapids, MI: Eerdmans – Carlisle: Paternoster, 1995.

George H. GUTHRIE – J. Scott DUVALL: *Biblical Greek Exegesis: A Graded Approach to Learning Intermediate and Advanced Greek*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1998.

John H. HAYES – Carl R. HOLLADAY: *Biblical Exegesis: A Beginner's Handbook*. Atlanta, GA: John Knox, 1987.

Walter C. KAISER, Jr. – Moisés SILVA: *Introduction to Biblical Hermeneutics: The Search for Meaning* (Revised and Expanded Edition). Grand Rapids, MI: Zondervan, 2007.

Andreas J. KÖSTENBERGER – Richard D. PATTERSON: *Invitation to Biblical Interpretation: Exploring the Hermeneutical Triad of History, Literature, and Theology*. Grand Rapids, MI: Kregel, 2021².

Bruce M. METZGER: *A Textual Commentary on the Greek New Testament: A Companion Volume to the United Bible Societies' Greek New Testament (Fourth Revised Edition)*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft – United Bible Societies, 1994².

Andrew David NASELLI: *How to Understand and Apply the New Testament: Twelve Steps from Exegesis to Theology*. Phillipsburg, NJ: P&R, 2017.

Heinz-Werner NEUDORFER – Eckhard J. SCHNABEL (Hrsg.): *Das Studium des Neuen Testaments: Einführung in die Methoden der Exegese* (Aktualisierte und revidierte Ausgabe). Witten: SCM R Brockhaus – Giessen: Brunnen, 2011.

Grant R. OSBORNE: *A hermeneutika spirálisa: Részletes bevezetés a bibliamagyarázathoz*. Budapest: Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, 2001.

Stanley E. PORTER (ed.): *Handbook to Exegesis of New Testament*. Boston – Leiden: Brill Academic, 2002.

James L. RESSEGUIE: *Narrative Criticism of the New Testament: An Introduction*. Grand Rapids, MI: Baker, 2005.

Udo SCHNELLE: *Einführung in die neutestamentliche Exegese*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2014⁸.

Richard L. SCHULTZ: *Out of Context: How to Avoid Misinterpreting the Bible*. Grand Rapids, MI: Baker, 2012.

Moisés SILVA: *Biblical Words and Their Meaning: An Introduction to Lexical Semantics* (Revised and Expanded Edition). Grand Rapids, MI: Zondervan, 1994.

Thomas SÖDING: *Wege der Schriftauslegung: Methodenbuch zum Neuen Testament*. Freiburg im Breisgau: Herder, 1998.

HT LSVL016 – Angol egyházi szaknyelv 2.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: 30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Mile András	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: angol	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: péntek 9:00-10:30			Ajánlott félév: őszi	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 2 zh., két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A négy félévre tervezett 'Angol egyházi szaknyelv' második része a korunkban gyakran felmerülő erkölcsi és etikai kérdések keresztény megközelítését tűzi ki célul. (Making Moral Decisions, The Family, Citizenship, Responsibility for Others, World Issues)				
A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Good and Bad: Concepts of Morality 2. Christianity: The Love Principle 3. Christians and Human Rights 4. The Problem of Pain and Suffering 5. Christianity, Divorce, Remarriage, Abortion 6. Crime and Consequences 7. Test-paper 1. 8. Christians and Work, Unemployment 9. Drugs 10. Poverty: The Response of the Church 11. The Needs of Children 12. Disability 13. War; Christian Attitudes 14. Test-paper 2. 				
Évközi tanulmányi követelmények:				
<ul style="list-style-type: none"> • Folyamatos, aktív részvétel a foglalkozásokon (a hiányzás mértéke egyezik a kari normatívával) • Szóbeli prezentáció két témából a félév folyamán • Két zárthelyi dolgozat írása 				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelvű Biblia (RSV, NIV, NKJV, GNB, stb.) • Angol nyelvű egyházi folyóiratok cikkei • Internetes weboldalak • Hangkazetta, CD és videó az egyes bibliai szövegekhez 				
Ajánlott irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Angol nyelvű kommentárok egyes fejezetei • Példák angol nyelvű hittankönyvekből 				

HT LSVL033 – Angol egyházi szaknyelv 4.				
Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: 30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Mile András	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: angol	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: péntek 10:30-12:00			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 2 zh., két fordítási feladat
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:				
A négy félévre tervezett „Angol egyházi szaknyelv” tantárgy negyedik része híres keresztények történetét tárja elénk, akik megtérésükről számolnak be és akik példás, Krisztust követő életükkel is tanúbizonyságot tettek hitükről. (Famous Conversions)				

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:**Elsajátítandó készségek és kompetenciák:**

- Az olvasott szövegek elemzése
- A beszédképesség fejlesztése (prezentációk)
- A szaknyelvi szókincs folyamatos bővítése

Tematika:

1. A fordítási készség gyakorlása About the Conversion Experience in General
2. The Apostle Paul
3. Augustine (354-430)
4. John Calvin (1509-1564)
5. John Wesley (1703-1791)
6. Charles H. Spurgeon (1834-1892)
7. Test-paper 1.
8. Leo Tolstoy (1828-1910)
9. Billy Sunday (1862-1935)
10. Albert Schweitzer (1875-1965)
11. C.S. Lewis (1898-1963)
12. Evelyn Waugh (1903-1966)
13. Thomas Merton (1915-1968)
14. Test-paper 2.

Évközi tanulmányi követelmények:

- Folyamatos készülés (hétről – hétre)
- Szóbeli prezentációk az adott témában
- Két zárthelyi

Kötelező irodalom:

- Angol nyelvű Biblia (RSV, NIV, NKJV, GNB, stb.)
- Angol nyelvű egyházi folyóiratok cikkei
- Internetes weboldalak
- Hangkazetta, CD és videó az egyes bibliai szövegekhez

Ajánlott irodalom:

- Angol nyelvű kommentárok egyes fejezetei
- Példák angol nyelvű hittankönyvekből

HT LSVL026 – Német egyházi szaknyelv 2.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: 30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: Ld. Mintatanterv!	
Tantárgy előadója: Szelényi Judit	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: német	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: kedd 15:00-16:30			Ajánlott félév: őszi	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 1 zárthelyi, két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A hitünk megvallásához, a vallásgyakorláshoz, az igehirdetéshez kapcsolódó szókinccs bővítése, az ismeretek elmélyítése. A német nyelven történő bibliaolvasás valamint a német teológiai szakcikknek olvasásának rendszeressé tétele. Nyelvtani anyagként az igeidők, a kötőmód, és a függő beszéd ismétlése.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

- 1) Unsere Kirche, unsere Gemeinde
- 2) Berufe in der Kirche, wie soll ein Pastor sein?
- 3) Was wir glauben; Unterschiede zwischen christlichen Konfessionen
- 4) Wie wir die christlichen Mysterien feiern, Sakramente
- 5) Wie wir in Christus das Leben haben
- 6) Das Gebet im christlichen Leben, das Vaterunser
- 7) Das Kirchenjahr
- 8) Ein protestantischer Gottesdienst – eine katholische Messe
- 9) Die Bibel
- 10) Ein Film christlichen Inhalts
- 11) Ein Buch christlichen Inhalts
- 12) Das gottgeweihte Leben
- 13) Eine Andacht aufgrund eines selbst ausgewählten Bibeltextes
- 14) Abschlusstest

Évközi tanulmányi követelmények:

- Folyamatos készülés (hétről – hétre)
- Szóbeli prezentációk az adott témában
- Fordítási feladatok egyházi szaklapból vagy kommentárból
- 1 zh

Kötelező irodalom:

- Kötelező tankönyv: Ajkay – Simon: *Lernt von mir*, KRE Budapest, 2001
(+Hangkazetta, CD és videó az adott tankönyvhöz)

Ajánlott irodalom:

- Német nyelvű Biblia olvasása
- Egyházi lapok (pl. *Kirchenzeitung*, *Christ in der Gegenwart*, *Missio Aktuell*) és kommentár olvasása
- Online cikkek, folyóiratok, linkek, youtube videók

HT LSVL028 – Német egyházi szaknyelv 4.

Tantárgy felelőse: Szelényi Judit	Féléves óraszám: 30	Kredit: 3	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Szelényi Judit	Tárgy besorolása: KV	Meghirdetés féléve: 2023/24/I.	Oktatás nyelve: német	Értékelés módja: gyakorlati jegy
Órarendi beosztás: kedd 16:30-18:00			Ajánlott félév: ősz	Értékelés módszere: Folyamatos a tanórákon, szóbeli prezentáció, 1 zárthelyi, két fordítási feladat

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A négy félévre tervezett „Német egyházi szaknyelv” tantárgy negyedik része az egyházi szaknyelvi ismeretek bővítését és elmélyítését célozza. A tankönyvi anyag lehetővé teszi az egyházi, gyülekezeti élet, az istentiszteleti

rend, az ünnepek, valamint az egyházi iskolák sajátosságainak megismerését német nyelvterületen. Ehhez civilizációs ismereteket is nyújt. Megvalósítandó a kiválasztott bibliai történetek értő olvasása, valamint az egyházi (online) sajtó és a kommentárok nyelvezetének megismerése a fordítási feladatok révén.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Elsajátítandó készségek és kompetenciák:

Az olvasott- és hallott szöveg értése (ez utóbbi fejlesztését segíti a tankönyv hanganyaga és videós anyaga és egyéb online szövegértési feladatok), a fordítási készség, a nyelvtani ismeretek és a beszédkészség továbbfejlesztése. A hallgató legyen képes közép-haladó szinten lévő szövegeket önálló olvasás során vagy hang- vagy videós anyagként is megérteni, lefordítani, a megadott témákkal kapcsolatban önállóan is kifejezni a véleményét.

Tematika:

1. Wiederholung der Familien- und Nationalfeiertage und der kirchlichen Festtage, (Video Teil 8, Übersetzung des Videotextes) <https://www.taschenhirn.de/politik-und-religion/kirchliche-feiertage/>
2. Lektion 8. Kirchenjahr, Ostern, Bräuche und Symbole
3. Lektion 9. Die Trauung, Die Hochzeit in Kana
4. Trauung und Ehe in der katholischen, evangelischen und reformierten Kirche
5. Lektion 10. Diakonie, die Gedanken von Mutter Teresa, Video Teil 10.
6. Übersetzung des Videotextes
7. Lektion 11. Religion und Medien, Die Macht der Zunge
8. Anhören der Sendung des Kath. Radios über Medien
9. Lektion 12. Mission und Missionare
10. Übersetzung eines Artikels aus der Zeitschrift Missio Aktuell
11. Lektion 13. Klöster und Orden, Video Teil 13
12. Lektion 14. Ökumenische Jugendkonferenz, Video Teil 14
13. Das Hohelied der Liebe, Auslegung des Bibeltextes
14. Wiederholung des Fachwortschatzes
15. Abschlusstest

Évközi tanulmányi követelmények:

- Folyamatos készülés (hétről – hétre)
- Szóbeli prezentációk az adott témában
- Fordítási feladatok egyházi szaklapból vagy kommentárból
- 1 zárthelyi

Kötelező irodalom:

- Kötelező tankönyv: Ajkay – Simon: Lernt von mir, KRE Budapest, 2001
(Hangkazetta, CD és videó az adott tankönyvhöz)

Ajánlott irodalom:

- Német nyelvű Biblia olvasása
- Egyházi lapok, online folyóiratok olvasása (pl. *Kirchenzeitung*, *Christ in der Gegenwart*, *Missio Aktuell*, <https://www.reformiert.de/startseite.html>) és kommentár olvasása

HT BSVS263, HT ÉRTÉ447 - EXEGETICAL BASES: ETHICS IN A TECHNICAL SOCIETY

Course Supervisor: Prof. Dr. Gergely Hanula	Contact Hours per Semester: 30	Credit Point Value: 4	Prerequisites:	
Name of Instructor: Dr. habil. Ottó Pecsuk	Classification: KV/SZV	Course's Semester	Language of instruction: English	Type of Course: lecture
			Recommended Semester:	Method of evaluation: 1. Class attendance and participation in discussions 2. Research paper at the end of the semester. 3. Exam
Course Objectives and Learning Outcomes:				
This course seeks to establish the Biblical Basis for thinking about our environmental responsibility in a technical society. Issues that emerge today need Christian responses that reflect on Biblical narratives. The technical society is a result of our human createdness and of the commission from God to be the stewards of creation. We will study the relevant Biblical narratives.				
Knowledge, skills and competences students are expected to acquire:				
<p>a) Knowledge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Students will know the difference between the worldview of the Bible and of the technical society. 2. They will know the basic reference texts of the Bible and Science debate. <p>b) Skills and competences:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. They will be able to develop their own strategy to reconcile dialectical elements in Eco-theology. 2. They will be able to relate Biblically to new aspects of environmental issues. 				
Required literature:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Genesis 1-2 (creation narratives) 2. Genesis 3 (Fall) 3. Genesis 6-7 (Ark of Noah) 4. Genesis 11 (Tower of Babel) 5. Exodus 4 (Rod of Moses) 6. Exodus 31 (Technical skills as God's gift) 7. Mark 1/Matthew 4 (the net) 8. Revelations 21 (The city as part of the new creation) ▪ H. Blocher, <i>In the Beginning. The Opening Chapters of Genesis</i>. InterVarsity Press, 1984. ▪ W. Pannenberg, <i>Anthropology in Theological Perspective</i>. M. O'Connell transl. Edinburgh: T&T Clark, 1985. 				

HT BSVS264, HT ÉRTÉ448 - EXEGETICAL BASES: BIBLICAL FOUNDATIONS OF YOUTH MINISTRY

Course Supervisor: Prof. Dr. Gergely Hanula	Contact Hours per Semester: 30	Credit Point Value: 4	Prerequisites:	
Name of Instructor: Prof. Dr. Gergely Hanula	Classification: KV/SZV	Course's Semester	Language of instruction: English	Type of Course: lecture
			Recommended Semester:	Method of evaluation: 1. Class attendance, attention, and participation are important for each student. The student must attend 90% of the scheduled course time to receive credit without a reduction in the grade. 2. Reading - The textbooks should be read completely. 3. Writing a paper (min. 7 pages) on selected biblical texts.
Course Objectives and Learning Outcomes:				
<p>Class discussions will take note of the nature of adolescence in the Bible. We want you to have a strong biblical and theological foundation to support creative youth ministry in any context. We search for interaction with the ministry and the key problem of concern biblically and theologically:</p> <p>What is the role of Scripture in youth ministry? What are the theological foundations on which this ministry exists? What are the major biblical indicatives and imperatives for your ministry? How does the Bible challenge the current ministry assumptions and practice? How does Church tradition challenge the current ministry assumptions and practice? What can you learn from other sources of God's truth that can impact today's questions in field?</p> <p>Some examples of biblical chapters to be investigated during this course include: Genesis 37-39 / Exodus 20 / 1 Samuel 17 / 2 Kings 11 / 2 Chronicles 34 / Jeremiah 29 / Proverbs 1. / Proverbs 21 / Ephesians 6 / 1 Timothy 1 / 1 Peter 4-5</p>				
Knowledge, skills and competences students are expected to acquire:				
<p>a) Knowledge: An appreciation for the need of research in any kind of ministry and added skills for topical and especially community research in youth ministry</p> <p>b) Skills and competences: Critique current youth ministry methods, approaches, and program in the light of Biblical understanding</p>				
Required literature:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Balla, Peter, <i>The Child-Parent Relationship in the New Testament and Its Environment</i>. Peabody, Massachusetts, USA: Hendrickson Publishers, December 2005 (ISBN 1-59856-034-4), reprint edition; the same reprint edition as of October 2010: Grand Rapids, Mich.: Baker Academic (279 pp., ISBN 978-0-8010-4552-3) ▪ Dean, K. C. & Root, A. (2011). <i>The theological turn in youth ministry</i>. Downers Grove, IL: IVP Books. ▪ Root, A. (2013). <i>Unpacking scripture in youth ministry</i>. Grand Rapids, MI: Zondervan. 				

HT BSVS265, HT ÉRTÉ449 - YOUTH MINISTRY IN CHRISTIAN EDUCATION

Course Supervisor: Dr. habil. Balázs Siba	Contact Hours per Semester: 30	Credit Point Value: 4	Prerequisites:	
Name of Instructor: Dr. habil. Balázs Siba Arthur M. Taylor	Classification: KV/SZV	Course's Semester	Language of instruction: English	Type of Course: seminar
			Recommended Semester:	Method of evaluation: 1. Class attendance, attention, and participation are important for each student. The student must attend 90% of the scheduled course time to receive credit without a reduction in the grade. 2. Reading - The textbooks should be read completely. 3. "I Believe" Statement - Each student will be asked to write an essay at the close of the class which expresses his/her personal beliefs concerning Christian education and the task of teaching. This essay should be understood as a "work in progress" and should not be considered as the student's final statement on the topic. This is an essay, not a composition. It should be written concisely in less than three pages. It should give evidence that the student has thought through all the major questions of educational philosophy for Christian education.

Course Objectives and Learning Outcomes:

The course is a basic introduction to the field of youth work as part of Christian Education. Christian education has its foundations in two primary areas: Christian theology and Christian education. Therefore, we will be exploring the theological roots and the education principles and practices which enable our efforts to be effective and relevant. Students will seek to integrate a theologically informed perspective with sound principles to create a philosophy of youth ministry. Special attention will be given to exploring how adolescent faith is nurtured. Course Focus Youth ministry courses [first part of the sentence is unclear] strive to balance passion for youth with the professional skills needed for acting as pastor and teacher. It draws on sound theological principles as well as lessons from the social sciences and personal experience.

Knowledge, skills and competences students are expected to acquire:

a) Knowledge:

1. Important Ideas about Learning and Development
2. Physical, Cognitive, Moral, Spiritual Growth
3. Understanding how the disciplines of anthropology, sociology, psychology and theology apply to youth ministry judged from discussions/journal
4. Understand and apply the process of practical theology to youth ministry.

b) Skills and competences:

1. Ability to apply knowledge of human development appropriate to the culture in leading people to Christian maturity
2. Define transformation and reflect on how to guide adolescents in their own formation

Required literature:

- Osmer, R. (2008). *Practical theology: An introduction*. Grand Rapids, MI: Eerdmans.
- Borgman, D. (2013). *Foundations for youth ministry: Theological engagement with teen life and culture*.

HT RSVS212, HT ÉRTÉ450 - ETHICS IN AN AGE OF TECHNOLOGY AND ECOLOGICAL CRISIS

Course Supervisor: Dr. habil. Tamás Kodácsy	Contact Hours per Semester: 30	Credit Point Value: 4	Prerequisites:	
Name of Instructor: Dr. habil. Tamás Kodácsy	Classification: KV/SZV	Course's Semester 4	Language of instruction: English	Type of Course: lecture
			Recommended Semester:	Method of evaluation: Oral exam

Course Objectives and Learning Outcomes:

In this course we will explore the relations between science, technology, society, and theological ethics. You will gain understanding of the different theoretical frameworks used to analyse these relations and you will learn how to recognise and address ethical challenges in information technology design and use. You will apply these theoretical perspectives in group discussions and hands-on assignments.

Knowledge, skills and competences students are expected to acquire:

1. present and discuss different theoretical perspectives on the relations between science, technology, society, and theological ethics
2. analyse social and ethical challenges in technology design and use

Required literature:

- Ian Barbour, *Ethics In An Age of Technology*, harper 1989.
- Stephen V. Monsma, *Responsible Technology*, Eerdmans, 1986.

HT GYKG023 - Gyülekezetépítési blokk

Tantárgy felelőse: Dr. Kocsev Miklós	Féléves óraszám:	Kredit:	Előtanulmányi kötelezettség: -	
Tantárgy előadója: Dr. Kocsev Miklós Dr. Literáty Zoltán Szabóné dr. László Lilla Fodorné dr. Ablonczy Margit Dr. Thoma László Róbert Dr. Siba Balázs	Tárgy besorolása: kötelező	Meghirdetés féléve: ősz	Oktatás nyelve:	Értékelés módja: gyakorlati jegy
			Ajánlott félév: VII.	Értékelés módszere: Aktív jelenlét/szóbeli vizsga - a vezetés bibliai alapjai blokk kapcsán 30 % Írásbeli dolgozat gyülekezetépítési blokk kapcsán 30 % gyülekezeti gazdasági ismeretek 30% aktív részvétel a szupervíziós üléseken 10 %

A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja:

A vezetés bibliai alapjai terén:

A teológushallgatók tanulmányaik befejezése után összetett szervezetekbe kerülnek, és közülük sokaknak néhány év múlva vezető szerepet kell betölteniük gyülekezetekben vagy intézményekben.

A blokk célja, hogy a hallgatók betekintést kapjanak a szervezetek és azok menedzselésének alapvető fogalmaiba és összefüggéseibe. Az itt megszerzett alapokra építve bővíthetik tanulmányik további éveiben és munkájuk során a szolgálatuk jó ellátásához nélkülözhetetlen vezetési ismereteiket és készségeiket.

Azt is be kívánjuk mutatni, hogy a Biblia alapos tanulmányozása biztos alapot nyújt a vezetés különböző aspektusainak megértéséhez. Az egyes témákat Jetró és Mózes ismert dialógusa foglalja egységes keretbe.

A gyülekezetépítés terén:

Fontos alapvető elméleti ismeretek megismerése és azok gyakorlatban való megvalósításának elsajátítása. A gyülekezetben szerzett tapasztalatok alapján különböző gyülekezetépítési modellek megbeszélése.

A gyülekezeti gazdasági ismeretek terén:

Pénzügyi döntések információrendszere. Pénzügyi döntések számviteli információs rendszere. Az EU-s pályázati projektek legfőbb jellemzői, a támogatások elszámolására vonatkozó szabályok. Beszámolóok fajtái. A mérleg fogalma, a mérleg felépítése, jellemzői, tagolása és a mérleg összeállítása. A vagyonelemek mérlegbe történő besorolása. A mérleg és eredmény kimutatás kapcsolata. Vagyoni helyzet elemzése a kiegészítő melléklet felhasználásával. Pénzügyi helyzet elemzése. Likviditási mérlegek, likviditást jellemző mutatószámok. A jövedelmi helyzet elemzése, célja, területei.

A szupervíziós ülések alkalmával:

A szupervíziós módszertan megismerése és alkalmazása a gyakorlatok során átélt események reflexiójában.

A tantárgy rövid programja, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák:

A vezetés bibliai alapjai modul:

1. Bevezetés
2. Saját tapasztalat a vezetésről
3. Teológiai kiindulópont → Szentháromság és a vezetés
4. Team leadership
  - Vezetői helyzet – szimulált játék és tanulságok
  - Csoportos döntéshozatal
5. A vezetés differenciált megközelítése egyházi kontextusban → követés (tanítványság), kormányzás (gyülekezet), vezetés (emberek), menedzselés (folyamatok és projektek)
6. Személyiség és vezetés → a különbségekben rejlő szinergiák és konfliktusok
7. Teológiai szempontok:
  - Az Úsz terminológiája (amire igent mond és amire nemet a vezetéssel kapcsolatban)
  - A vezetés átfogó képe a Bibliában
8. Vezetés néhány fontos gyakorlati kérdése
  - Stratégiai gondolkodás és vezetés
  - Változás vezetés
  - Konfliktuskezelés és vezetés
  - Hatalom és vezetés

Empowerment - felhatalmazó vezetés, delegálás

Gyülekezetépítés modul:

1. A gyülekezetépítés, mint gyakorlati teológiai tudományág kialakulása.
2. A gyülekezetépítés teológiai alapja különböző értelmezések szerint.
3. Gyülekezetépítési modellek áttekintése.
4. Gyülekezetépítési modellek és a magyar református gyülekezetek.
5. A gyülekezet vezetése – vissza a lényeghez!
6. Egy 'átlagos' gyülekezet gyülekezetépítési szempontok szerint való elemzése.

Gyülekezeti gazdasági ismeretek:

Viszonyunk a pénzhez - Szemléletformálás	Dr. Literáty Zoltán
Gazdasági alapismeretek I. - A gazdaság működésének elvei és rendszere	Dr. Literáty Zoltán
Gazdasági alapismeretek II. - Kettős könyvelés - Pályázatok	Dr. Literáty Zoltán
Gazdálkodás kis költségvetésű gyülekezetben - Költségvetés készítés - Zárszámadás	Dr. Literáty Zoltán

Esetmegbeszélő folyamatkísérő ülések:

Két kicscsoportban a blokkhetek alkalmával 4 óra/hét.

Évközi tanulmányi követelmények:

A vezetés bibliai alapjai hoz kapcsolódóan:

Aktív részvétel a három nap közös munkájában. Szóbeli vizsga abban az esetben, ha valaki négy óránál többet távol marad a foglalkozásokról.

A gyülekezetépítési blokkhoz kapcsolódóan:

Elméleti ismeretek elsajátítása az órai közös és egyéni tanulmányi munka alapján.

A gyakorlatnak helyet biztosító református egyházközség írásos elemzése gyülekezetépítési szempontok alapján.

Az írásos elemzés leadásának határideje: **2023. január 20.**

Gyülekezeti gazdasági ismeretek:

Aktív részvétel az üléseken, max. hiányzás 4 óra.

Folyamakísérés:

Aktív részvétel az üléseken, max. hiányzás: 4 óra.

Rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagok:

Vezetéstudományból:

Tomka János/Bögel György: Vezetés egykor és most. A Biblia és a menedzsment, Budapest 2010 (Nemzeti Tankönyvkiadó).

J. Oswald Sanders: Lelki vezetés (KIA, 2015.)

Meredith Belbin: A team (SHL, 2003.)

Klein Sándor: Vezetés- és szervezőpszichológia (SHL, 2001.)

Bill Hybels: Légy bátor és vezess (Új Remény, 2004.)

Daniel Goleman: A természetes vezető – Az érzelmi intelligencia hatalma (Vince, 2002.)

Ken Blanchard: Vezetés magasabb szinten - Eredményesség emberközpontú módszerekkel (HVG, 2010.)

Hans Küng: A katolikus egyház (Europa, 2005.) – Teológiatörténeti adalékok

Simon Sinek: Kezdj a miérttel! - Az inspiráló vezetés titka (HVG, 2019.)

DAVID ALLEN: Hatékonyságnövelés stresszmentesen – GTD (HVG, 2015.)

Gyülekezetépítésből:

Püski Lajos: Érdeklődéstől az elköteleződésig. Misszió és gyülekezetépítés: koncepciónk és gyakorlatunk, Kálvin Kiadó 2013.

Gaál Sándor: „A kezdeményez egyház” Victor János egyházépítő szolgálata különös tekintettel a misszióra és a gyülekezetépítésre (PDF)

Kocsev Miklós: Ezredvégi színek (ebből a középső, a gyülekezetépítésre vonatkozó rész)

Kocsev Miklós (szerk.): Ami szükséges, és ami lehetséges (Selye RTK tanulmánykötet 2010.)

Szupervízióból:

Weiss, H.:Lelkigondozás, szupervízió, pasztorálpszichológia. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2011.

Majsainé Hideg Tünde: Az egyházi kontextusban végzett szupervízió jellegzetes elemei. In: Szupervízió. Egyén – csoport – szervezet. (Supervisio Hungarica IV.).Supervisio Hungarica,Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom:

Warren, Robert: The Healthy Churches' Handbook: A Process for Revitalizing Your Church, Church House, Publishing London, 2004.

Warren, Rick: Céltudatos gyülekezet. Új Remény Alapítvány, Debrecen, 2006.

A gyülekezet dinamikája. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest 2001.

Barrs, Jerram: Kinek a döntése? Harmat kiadó, Budapest, 2003.

Boross Géza: Biblia és gyülekezetépítésRáday Nyomda, Budapest, 1992.

Boross Géza: A gyülekezetépítés – mint a gyakorlati teológia új diszciplínája, in: “Fölbuzog szívem szép beszédre”. Tanulmányok D.Dr. Tóth Kálmán tiszteletére 80. születésnapja alkalmából. KRE HTK, Budapest, 1997.

Csiha Kálmán: Gyülekezetépítés. Gyöngyösi Református Egyházközség, Kolozsvár, 2003.

Douglass, Klaus: Az új reformáció. Kálvin Kiadó, Budapest, 2002.

Douglass, Klaus: Isten szeretetének ünnepe. Kálvin Kiadó, Luther Kiadó, Budapest, 2005.

Fazakas Sándor: Új egyház felé? Dissertationes Theologicae 4, Debrecen, 2000.

Fekete Károly: A gyülekezetépítés szolgálatában. Lux Kiadó, Budapest, 2000.

Finzel, Hans: A vezetők tíz leggyakoribb hibája. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2001.

Frame, John M.: Isten imádása lélekben és igazságban. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2001.

Getz, Gene A.: A gyülekezetépítés alapelvei. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 1998.

Hybels, Bill: Légy bátor, és vezess! Új Remény Alapítvány, Debrecen, 2004.

Kumlehn, Martin: Kircheim Zeitalter der Pluralisierung von Religion. Ein Beitrag zur praktisch-theologischen Kirchentheorie. Gütersloher Verlagshaus, Gütersloh, 2000.

MacArthur, John F.: A Mester terve szerinti gyülekezet. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 1999.

Makkai Sándor: Az élő gyülekezet. Ref. Egyetemes Konvent, Budapest, 1948.

Roloff, Jürgen: Die Kircheim Neuen Testament. Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 1993.

Möller, Christian: Lehrevom Gemeindeaufbau, Bd. 1., Konzepte – Programme – Wege, 2. Aufl.

Vandenhoeck&Ruprecht, Göttingen, 1987.

Schwarz, Christian A.: A gyülekezet természetes fejlődése olyan elvek alapján, amelyeket Isten maga helyezett teremtett világába. BMSZ, Jánoshalma, 1998.

Stott, John: Az élő gyülekezet. Keresztyén Ismeretterjesztő Alapítvány, Budapest, 2009.

A lelkészképzés 7-dik szemeszterének összefoglaló táblázata

2023. ősz

0. hét: 2023. szept. 4 - 8.		Tantárgyfelvételi hét			
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól		HTK csendesnapok			
	10 órától tanévnyitó				
13.30-tól					

1. hét: 2023. szept. 11 – 15. Önismereti modul					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Gazdasági és adminisztrációs	Egyetemi előadás			

	ismeretek (Literáty Z.)	Egyetemi előadás	Szakmai önismereti modul (Siba B.)
13.30-tól		Egyetemi előadás	
		Egyetemi előadás	

2-3.hét: 2023. szeptember 18 – október 1. Gyülekezeti gyakorlat I.					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek + Vasárnap
8.30-tól	Gyülekezeti gyakorlat I.	Egyetemi előadás	Gyülekezeti gyakorlat I. 1. csoport tagjai 7 budapesti gyülekezetben 2. csoport tagjai 7 vidéki gyülekezetben		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

4. hét: 2023. október 2 - 6. Kommunikációs készségfejlesztés modul					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól		Egyetemi előadás	Kommunikációs készségfejlesztés modul (Siba B.)		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

5-6. hét: 2023. október 9 - 22. Gyülekezeti gyakorlat II.					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek + Vasárnap
8.30-tól	Gyülekezeti gyakorlat II.	Egyetemi előadás	Gyülekezeti gyakorlat II. 2. csoport tagjai 7 budapesti gyülekezetben 1. csoport tagjai 7 vidéki gyülekezetben		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

7. hét					
2023. október 23-28. Cigánymissziós tanulmányút					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	ünnepnap	Cigánymissziós tanulmányút (Thoma László)			Tréninghét
13.30-tól					

8. hét: 2023. október 30 – november 5.	Őszi szünet
--	--------------------

9. hét: 2023. november 6-10. Csoportdinamikai modul					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Pályázatírás (Csűrös András)	Egyetemi előadás	Csoportdinamikai modul (Siba B.)		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól	Folyamatkísérés 2 csoportban (Szné L. Lilla + Kocsev M.)	Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

10. hét: 2023. november 12-17. Hospitálás egyházi iskolákban					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Csendesnap-szervezés az iskolákban (Vincze Árpád)	Egyetemi előadás	Hospitálás egyházi iskolákban		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

11. hét: 2023. november 20-24. Diakóniai hét					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Gazdasági és adminisztrációs ismeretek (Literáty Z.)	Egyetemi előadás	MRSZ diakóniai ágai (Fodorné A. Margit)	Idősgondozás (Fodorné A. Margit)	Hajléktalan misszió (Fodorné A. Margit)
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

12. hét: 2023. november 29. – december 1. Vezetélméleti modul					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	A gyülekezeti diakónia ágai (Dani László)	Egyetemi előadás	Vezetélméleti modul (Gyakorlati Tanszék)		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

13. hét: 2023. december 4-8. Társadalmi missziói hét					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Gazdasági és adminisztrációs ismeretek (Literáty Z.)	Egyetemi előadás	Drogmisszió (Fodorné A. Margit)	Börtönlátogatás - Kozma utca (Fodorné A. Margit)	MRSZ diakóniai szolgálat (Fodorné A. Margit)
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

14. hét: 2023. december 11-15. Gyülekezetépítési hét					
	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
8.30-tól	Folyamatkísérés 2 csoportban (Szné L. Lilla + Kocsev M.)	Egyetemi előadás	Gyülekezetépítési modul (Kocsev Miklós)		
		Egyetemi előadás			
13.30-tól		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			
		Egyetemi előadás			

Hittanoktatási blokk – 2023. szeptember 18-22.

Időpont	szeptember 18. hétfő	szeptember 19. kedd	szeptember 20. szerda	szeptember 21. csütörtök	szeptember 22. péntek
8.30-10.00	Hittanoktatás, mint a gyülekezet missziójának része (T.L.)	Hittanoktatás az általános iskolában (Bölcsföldiné Türk Emese)	Kompetenciafejlesztés hittanórán: a NAT kulcskompetenciák és a hittanoktatás I. (T.L.)	Érzelmi nevelés, érzelmi tudatosítás a hittanórán (T.L.)	Kommunikáció és konfliktuskezelés a hittanórán (T.L.)
10.00-10.30	szünet	szünet	szünet	szünet	szünet
10.30-12.00	A gyülekezet kapcsolódásai a hittanoktatáshoz (T.L.)	A gyermekistentisztelet és katechézis (Bölcsföldiné Türk Emese)	Kompetenciafejlesztés hittanórán: a NAT kulcskompetenciák és a hittanoktatás II. (T.L.)	Krízishelyzetek, krízisfolyamatok kísérése hittanórai keretek közt (T.L.)	Hermeneutikai szempontok a bibliai történetek feldolgozása során (T.L.)
12.00-12.30	<i>áhítat</i>	<i>áhítat</i>	<i>áhítat</i>	<i>exhortáció</i>	<i>áhítat</i>
12.30-13.30	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	<i>ebédszünet</i>	
13.30-15.00	Aktualitások az MRE katechézisében (Szászi Andrea)	Szupervízió (1.csoport: Kocsev Miklós 2. csoport: Siba Balázs)	Esettanulmány I: Mitől hatékony és eredményes egy hittanóra	Hittanos gyermekek gyülekezeti integrációja I. (T.L.)	A bibliai történetek üzenetének életkornak megfelelő feldolgozása (Thoma László)

15.00- 15.15	szünet	szünet	szünet	szünet	
15.15- 16.45	Jól használható digitális segédletek a hittanoktatásban (Szászi Andrea)	Szupervízió (1.csoport: Kocsev Miklós 2. csoport: Siba Balázs)	Esettanulmány II.: Evangelizáció, megtérésre hívás a hittanórán	Hittanos gyermekek gyülekezeti integrációja II. (T.L.)	Bibliodramatikus eszközök használata a hittanórán (T.L.)

Missziói gyakorlat - 2023. november 20-24.

2023-2024 tanév

	November 20. hétfő	November 21. kedd	November 22. szerda	November 23. csütörtök	November 24. péntek
8:15-9:45	Némethné Balog Katalin: Misszió alkoholisták között 2.	Lovas András Alfa 1.	Mikola Borbála: Párbeszédben a mai kultúrával 1.	Hajdú Zoltán Levente: Missziói gyakorlat az MRE-ban 1.	Folyamatkísérés
9:45-10:00	S Z Ü N E T				
10:00-11:30	Némethné Balog Katalin: Misszió alkoholisták között 2.	Lovas András Alfa 2.	Mikola Borbála: Párbeszédben a mai kultúrával 2.	Hajdú Zoltán Levente: Missziói gyakorlat az MRE-ban 2.	Folyamatkísérés
11:30-13:00	E B É D				
13:00-14:30	Harmathy András Keresztkérdések 1.	Hekli Katalin: Cursillo 1.	Mikola Borbála: Misszió és kommunikáció 1.	(14:00) Hajdú Zoltán Levente: Missziói gyakorlat vidéki kontextusban 1.	Folyamatkísérés
14:30-14:45	S Z Ü N E T			15:30-15:45 Szünet	
14:45-16:15	Harmathy András Keresztkérdések 2.	Hekli Katalin: Cursillo 2.	Mikola Borbála: Misszió és kommunikáció 2.	(15:45) Hajdú Zoltán Levente: Missziói gyakorlat vidéki kontextusban 2.	Folyamatkísérés